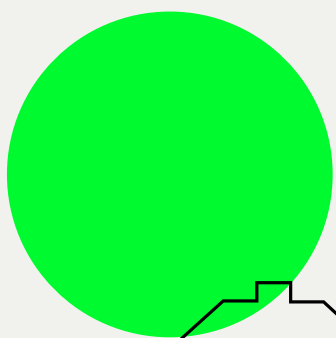

DER ER ET

ALTERNATIV

INDHOLD

Baggrunden for vores beslutning	1
Ny politisk kultur – sådan vil vi lede Danmark	2
1. Regeringsførelse for ministre	3
2. Åben og gennemsigtig regeringsførelse	4
3. Det nye folkestyre	5-6
4. En tidssvarende grundlov	7
5. Penge ud af politik	8
6. Bedre demokratiske processer	9-10
7. Grønt lederskab	11-13
8. Ligestilling og mangfoldighed	14
9. Globalt perspektiv	15
Politisk program og nye ministerier	16
1. Statsministeriet	17-18
2. Ministeriet for Grøn Omstilling	19-22
3. Ministeriet for Social Retfærdighed	23-24
4. Ministeriet for Økonomisk Bæredygtighed	25-27
5. Ministeriet for God Fordeling	28-29
6. Udenrigsministeriet	30-31
7. Ministeriet for Mennesker på Flugt og Nye Danskere	32-33
8. Demokrati- og Indenrigsministeriet	34-35
9. Ministeriet for Kunst, Kultur og Livssyn	36-38

10. Ministeriet for Livslang Nysgerrighed	39-40
11. Sundheds- og Forebyggelsesministeriet	41-42
12. Trivsels- og Omsorgsministeriet	43-44
13. Justits- og Frihedsministeriet	45-47
14. Iværksætter- og Erhvervsministeriet	48-50
15. Ministeriet for Digital Forbedring	51-52
16. Finansieringsplan	53-57
17. Ulemper ved vores regeringsprogram	58-59

REGERINGSPROGRAM: DER ER ET ALTERNATIV

Baggrunden for vores beslutning

Da Alternativet blev grundlagt som parti og politisk bevægelse 27. november 2013, skete det med et tilsyneladende banalt politisk budskab: Der er også alternativet. Ja, der er altid et alternativ.

Ved folketingsvalget i 2015 stod det klart, at mange flere, end de fleste havde forventet, var klar til at give dette alternativ en chance, selvom det måske ikke stod helt klart, hvad dette alternativ var. Det gør det nu.

I løbet af den valgperiode, der snart rinder ud, har vi med en lang stribe forslag og udspil, der dækker de fleste politiske områder, nemlig fremlagt vores bud på, hvordan dette alternativ kan se ud.

Det, der begyndte som en skitse, en forestilling om noget andet eller et drømmende håbefuldt omrids, er trin for trin blevet fyldt ud. Spinkle blyantstreger er blevet til fed (grøn) tusch. Vi har fyldt farver ud til kanterne og nogle gange tegnet uden for stregerne, når realiteterne har kaldt på det. Vi har med andre ord givet vores bud på et alternativt Danmark, det, vi kalder Det næste Danmark – en ny fortælling om frihed og fællesskab. Den naturlige konsekvens af den udvikling er, at vi stiller os selv til rådighed til at lede Danmark. Dansk politik er ikke længere et valg mellem to statsministerkandidater fra Socialdemokratiet og Venstre.

De, der ønsker et alternativt Danmark, et mere grønt, frit, entreprenant, lige og internationalt engageret Danmark, de, der ønsker en regering, der i stedet for at ty til lappeløsninger tager fat om de grundlæggende problemer, kan stemme på Alternativet og vores statsministerkandidat, Uffe Elbæk.

Vi tilbyder et markant politisk kursskifte. Vi tilbyder at tage magten for at ændre magten, for at ændre den måde, magten bliver forvaltet på. Vi vil gå fra at være magthavere til at være magtdelere.

Den tekst, du skal til at læse, er blevet til i sommeren 2018. Den varmeste og tørreste sommer i mange, mange år. En sommer, der har givet os en forsmag på det ekstreme vejr, som klimaforandringerne vil føre med sig, hvis ikke vi omgående – allerhelst i den kommende valgperiode – markant ændrer kurs.

Lad os gøre det sammen. Vi glæder os til at høre dine idéer til, hvordan vi kan gøre det.

Kærlig hilsen
Alternativet

NY POLITISK KULTUR – SÅDAN VIL VI LEDE DANMARK

Hvis vi skal lykkes med at skabe et håbefuldt, radikalt politisk kursskifte for Danmark – og det skal vi – er det ikke nok at ændre den førte politik. For at skabe verdens mest levende demokrati, for at skabe de mest meningsfulde og inddragende politiske arbejdsgange og for at sikre tårnhøj tillid mellem borgerne og de folkevalgte skal vi også ændre rammerne for det politiske virke.

Ordet minister stammer fra latin og betyder tjener. Ministrene burde altså – hvis man tager ordets betydning alvorligt – være borgernes tjenere. Forestil dig, at der i stedet for en klimaminister var en klimatjener, som arbejdede for, at næste generation overtog en jord i bedre stand end den, vi modtog. At klimaministeren skulle være tjener for alt liv på vores planet. Det er, som om forståelsen og betydningen af ordene ændrer sig.

Uanset hvad der sker os, må vi aldrig nogensinde glemme, at en regering er til for folkets – for fællesskabets – skyld. Den er ikke til for sin egen skyld. Ikke for politikernes skyld. Politikerne er valgt af borgerne, de har ikke arvet deres magt. Magten er til låns, og den skal forvaltes ansvarligt.

“ VI VIL UDFORDRE OG NYTÆNKE MÅDEN, MAN HIDTIL HAR VÆRET REGERING OG MINISTER PÅ. VI VIL TAGE MAGTEN FOR AT FORANDRE MAGTEN INDEFRA. VI VIL SÆTTE GANG I EN NY BEVÆGELSE, HVOR REGERINGEN IKKE KUN ER MAGTHAVER, MEN OGSÅ MAGTDELER. ”

Derfor vil vi udfordre og nytænke måden, man hidtil har været regering og minister på. Vi vil med andre ord tage magten for at forandre magten indefra. Vi vil sætte gang i en ny bevægelse, hvor regeringen ikke kun er magthaver, men også magtdeler. Vi vil invitere til samarbejde og dialog. Vi vil styrke gennemsigtigheden, borgerinddragelsen og de demokratiske processer på tværs af hele samfundet. Vi vil være en regering, der tjener borgerne og de generationer, der kommer efter os.

En ny politisk kultur for regering og ministre kræver nye regler, principper og rammer for etisk, ansvarlig og god regeringsførelse.

Etisk kodeks for ministre

Alle ministre skal underskrive et nyt kodeks for etik og god regeringsførelse. Kodekset skal sikre overholdelse af menneskerettigheder og indeholde eksplicite principper for øget gennemsigtighed, uafhængighed af økonomiske interesser samt god parlamentarisk og politisk kultur.

Karensperiode for ministre

Ministre vil blive omfattet af en karensperiode, der betyder, at de ikke fra den ene dag til den anden kan skifte ministertaburetten ud med et job i eksempelvis det private erhvervsliv eller interesseorganisationer inden for deres ministeriums ressortområde, hvor de kan udnytte deres fortrolige viden og adgang til nøglemedarbejdere og folkevalgte. Inspireret af EU's gældende regler vil vi derfor sikre, at en minister ikke må deltage i eller på anden vis yde professionel lobbyisme, der er rettet mod den pågældende ministers tidligere ministerium, indtil to år efter sin fratrædelse.

Lobbyregister for ministre

Det skal være gennemskeligt, hvem ministre mødes med og hvor ofte. Derfor skal ministrene registrere og løbende opdatere en oversigt over, hvilke lobbyister, virksomheder og interesseorganisationer de mødes med.

Åbne kalendere for ministre

Adgangen til ministrenes kalendere har tidligere været og skal igen være et vigtigt redskab til at skabe åbenhed omkring ministrenes forvaltning af embedet. Derfor vil vi give offentligheden adgang til alle ministres kalendere.

Ministre ud af folketinget

Magtens tredeling skal respekteres, så regering, Folketing og domstole adskilles fra hinanden. Regeringens ministre kan ikke både være ministre og optage en plads som medlem af Folketinget. Bliver et folketingsmedlem udpeget til minister, skal denne person tage orlov fra Folketinget og give pladsen videre til sin suppleant.

Ny ministerpension

Vi vil omlægge ministrenes pension til en arbejdsmarkedspension. Derudover skal eftervederlag kun udbetales til eksministre og eftervederlag skal modregnes alle andre indtægter.

Flere ministre udefra

Vi vil invitere fagligt stærke og visionære personer, der ikke sidder i Folketinget eller er politikere, til at være ministre. Ideelt set skal der være mindst fem ministre udefra i regeringen. De ministre bør repræsentere alle samfundets sektorer, fx erhvervsliv, civilsamfund, NGO'er og forskningsverdenen. På den måde sikrer vi nye perspektiver, mere faglighed, praktisk erfaring, variation og mangfoldighed i regeringens arbejde.

2 ÅBEN OG GENNEMSIGTIG REGERINGSFØRELSE

De etablerede magtrum skal åbnes for borgere og medier, så regeringsførelsen bliver åben og gennemsigtig.

Ny offentlighedslov

Den såkaldte offentlighedslov begrænser åbenheden i forvaltningen og skal derfor laves om. Vi vil udforme og foreslå en ny offentlighedslov, der reelt lever op til sit navn. Vi vil først og fremmest arbejde for at genindføre den overordnede retstilstand, der gjaldt før 1. januar 2014. Dermed vil vi gøre op med de elementer, som i praksis har indskrænket retten til aktindsigt. De elementer fra den nuværende offentlighedslov, der fremmer åbenhed, vil vi fastholde og udvide.

Gennemsigtighed omkring konsulentydelse

Overordnet set vil vi begrænse brugen af politisk bestilte konsulentrapporter. Samtidig skal der skabes langt mere åbenhed omkring det offentlige brug af eksterne konsulentydelse. Der vil derfor være fuld adgang for offentligheden til al relevant kommunikation mellem ministeriet og konsulentvirksomheder vedrørende forarbejdet til samt udgivelsen af evalueringer, undersøgelser og analyser.

Åben kommunikation og brug af medier

Som enhver anden regering vil vi lave opsøgende mediearbejde for at få vores budskaber ud til befolkningen, men vi vil være åbne omkring det og lave medie-deklarationer, hver gang vi kontakter journalister med såkaldte solohistorier, sådan som Alternativet på Christiansborg har praktiseret det hidtil. Det giver offentligheden mulighed for at følge med i, hvilke historier regeringen er interesseret i at få ud, og øger gennemsigtigheden i folkestyret i en tid med spin og fake news. Regeringen vil også afstå fra at bruge offentlige midler til at promovere regeringens partipolitiske særinteresser.

Åbenhedsudvalg

Alternativet vil nedsætte et ekspertudvalg af fagpersoner, som hvert andet år skal komme med anbefalinger til, hvordan man kan øge åbenheden i forvaltningen og det politiske system. Eventuelle beslutninger om ikke at følge en eller flere anbefalinger fra ekspertudvalget skal begrundes skriftligt af regeringen, og denne begrundelse skal gøres tilgængelig for offentligheden.

Whistleblowerordning

Vi vil indføre en whistleblowerordning for alle offentligt ansatte. Ordningen skal udformes som en selvstændig, uafhængig instans, der sikrer offentligt ansatte en fortrolig kanal, hvor de kan indberette ulovlig forvaltning, kritisabel praksis og grove forsømmelser. Indberetninger til instansen skal kunne foretages anonymt.

3 DET NYE FOLKESTYRE

“ DET SKAL NYTTE NOGET AT BLANDE SIG I DEN OFFENTLIGE OG POLITISKE SAMTALE. VI VIL VIDEREUDVIKLE DET REPRÆSENTATIVE DEMOKRATI TIL ET INVOLVERENDE DEMOKRATI, HVOR VI GENTÆNKER FORHOLDET MELLEML FOLK OG FOLKEVALGTE. ”

Mange føler med god ret, at afstanden til de folkevalgte er blevet større, ligesom den demokratiske deltagelse for mange er reduceret til et simpelt kryds hvert fjerde år. Borgerne skal have reel mulighed for at involvere sig i og påvirke udviklingen af det danske demokrati. Det skal nytte noget at blande sig i den offentlige og politiske samtale. Vi vil derfor videreudvikle det repræsentative demokrati til et involverende demokrati, hvor vi gentænker forholdet mellem folk og folkevalgte.

Direkte demokrati og borgerinddragelse

En ny eksperimenterende regering vil arbejde for, at det bliver lettere at afprøve løsninger og idéer med direkte demokrati, lokale folkeafstemninger og borgerbudgetter m.m. Formålet er at give borgerne mere indflydelse på, hvad der skal ske med deres lokalområder, fx inden for ældre-, skole-, institutions-, miljø- og kulturområdet.

Rettighedstjek af lovgivning

Ny lovgivning skal give os rammerne for friere og rigere liv. Vi vil i en Alternativet-ledet regering nedsætte et uafhængigt rådgivende organ, som skal sikre, at borgernes retssikkerhed, frihedsrettigheder og menneskerettigheder ikke undermineres af ny lovgivning.

Oprettelse af Center for Demokratiudvikling og Borgerinddragelse

Vi vil oprette et Center for Demokratiudvikling og Borgerinddragelse, som skal forske i, eksperimentere med og understøtte nye, konkrete modeller for borgerinddragelse og demokratiudvikling. Centret skal fungere som en kombineret tænketank, udviklingslaboratorium og vidensinstitution, ligesom det skal have tilknyttet et demokratimuseum, der skal gøre os klogere på de historiske demokratiske skuldre, vi som borgere og befolkning står på. Centret skal samarbejde tæt med Demokrati- og Indenrigsministeriet, men skal også fungere som en internationalt orienteret forsknings- og innovationsenhed, der er nysgerrig på, hvordan andre lande forvalter og udvikler deres demokratier. Det kunne fx placeres i de bygninger, der i dag rummer Rigsarkivet på Slotsholmen i København.

Vi vil desuden arbejde for, at følgende tiltag organiseres under Folketinget:

Borgerting

For at skabe et mere involverende demokrati vil vi supplere Folketinget med et andet kammer – et såkaldt Borgerting. Kammeret skal huse almindelige borgere, der mødes jævnligt for at bidrage til udviklingen af ny politik og løfte nye politiske spørgsmål, og som får mulighed for at arrangere høringer og ekspertmøder i forbindelse med nye lovforslag og udspil fra regeringen. Medlemmerne udvælges via lodtrækning for at sikre en bred og socioøkonomisk repræsentativ sammensætning. Borgertinget får ikke mandat til direkte at påvirke og intervenere i lovgivningsprocessen, men skal sikre kvalificering, debat og eksterne input.

Borgertribune

Christiansborg skal bogstavelig talt åbnes op for borgerne. Ved at opføre en borgertribune – en slags moderne amfiteater – vil afholdelsen af arrangementer, politikerhøringer, folkehøringer og eksperimenter med direkte demokrati være en fast, åben og tilgængelig del af folkestyret. Som eksperiment kunne man have faste offentlige arrangementer med folkevalgte, hvor civilsamfundsrepræsentanter bestemmer tema og format. Borgertribunen skal rent fysisk opføres i hjertet af vores folkestyre – på Ridebanen på Christiansborg, der er den eneste bevarede del fra det første Christiansborg, der brændte i 1794. Under enevælden blev Ridebanen ofte anvendt til store folkefester med gratis bispising, og vi vil genskabe livet og inddragelsen af borgerne i et moderne folkestyre. Naturligvis med respekt for kulturarven.

Digital borgerinddragelse

Den teknologiske og digitale udvikling åbner op for helt nye muligheder for borgerinddragelse og involvering. Vi har allerede set, hvordan digitaliseringen har muliggjort indførelsen af borgerforslag. Næste skridt er for os at se at udbrede den digitale borgerinddragelse i det politiske arbejde, så borgerne kan deltage mere aktivt i de politiske processer gennem digitale virkemidler. Det er oplagt, at man som interesseret borger og som borger, der bliver berørt af ny lovgivning, nemt og tilgængeligt kan involvere sig i politikudviklingen. Det kan fx gøres ved at etablere en digital platform for inddragelse og debat, hvor de input og kommentarer, der får den højeste rating, når frem til de folkevalgte.

Vi ønsker en grundlov, der er langt mere tidssvarende end den grundlov, vi har i dag. Sidste revision af grundloven fandt sted i 1953, og samfundsudviklingen kalder på, at vores grundlov langt mere direkte svarer på de udfordringer, vi står over for i dag.

Grundlovskommission

Der skal nedsættes en grundlovskommission, som skal have til opgave at opdatere og forbedre grundloven. Kommissionen skal herunder kigge på kongehusets rolle, styrkelse af demokratiet, udviklingen i vores internationale samarbejde, det europæiske samarbejde og rigsfællesskabet samt se på forholdet mellem kirke og stat. Vi ved dog allerede nu, at vi på en række områder vil arbejde for konkrete grundlovsændringer. De beskrives i det følgende.

Naturens rettigheder ind i grundloven

Det er nødvendigt, at vi giver naturen nogle grundlæggende rettigheder på lige fod med menneskets rettigheder. Det er det, fordi naturen har en ret i sig selv, men også, fordi naturen går forud for alt andet – fordi vores økosystemer og deres velbefindende er præmissen for vores liv. Naturen skal derfor tildeles sine egne juridiske rettigheder på grundlovsniveau.

Udvidelse af stemmeretten

Hvis man bor og arbejder i Danmark, er man en del af vores samfund og bidrager aktivt til opretholdelsen af det. Derfor skal alle mennesker, som har haft bopæl i Danmark i fire år have stemmeret til folketingsvalg. Samtidig vil vi give alle danske statsborgere bosat i udlandet stemmeret til folketingsvalg.

Gør det sværere at gå i krig

At gå i krig er blandt de alvorligste beslutninger, et land kan tage. Det skal ikke alene kunne besluttes af et simpelt flertal i Folketinget, at Danmark skal gå i krig. Ligesom vi kræver fem sjettedeles flertal for suverænitetsafgivelse, skal vi også have højere krav til krigsdeltagelse. Fremadrettet bør det sikres af grundloven, at mindst to tredjedele af Folketinget skal stemme for, hvis Danmark skal deltage i udsendelse af militært bidrag til internationale operationer.

5 PENGE UD AF POLITIK

Økonomiske interessers indflydelse på politik forvrider demokratiet og underminerer potentielt princippet om "én person, én stemme". Samtidig er økonomisk uafhængighed afgørende for, at centrale beslutninger kan træffes alene ud fra hensynet til fællesskabet.

Loft på donationer

Alle donationer til partier på over 1.000 kr. forbydes for at sikre, at partiernes primære indtægt kommer fra medlemmer og politisk engagerede borgere frem for pengestærke erhvervsinteresser. Samtidig vil vi øge den offentlige partistøtte, som i øjeblikket er lavere i Danmark end i Norge og Sverige, ligesom vi vil sikre støtte til opstillingsberettigede partier, der ikke sidder i Folketinget.

Ministres uafhængighed

Vi vil arbejde for, at der aldrig kan sås tvivl om vores ministres motiver og interesser, når de træffer beslutninger på vegne af fællesskabet. Helt konkret vil vi opstille kriterier for ministrenes embedsførelse, som skal efterleves:

- **Åbenhed om økonomiske interesser og indtægter**

Ministre i en Alternativet-ledet regering skal offentliggøre oplysninger om aktuelle investeringer og andre økonomiske interesser i enkelte virksomheder eller i enkelte brancher, som vurderes at overstige 10.000 kr. Oplysningerne skal være tilgængelige frem til tre år efter endt embede.

- **Undgåelse af interessekonflikter**

Mens en minister bestrider sit embede, må denne ikke være involveret i den daglige drift eller tage del i beslutninger i egen privat virksomhed eller forretning.

6

BEDRE DEMOKRATISKE PROCESSER

Begrænset brug af hastebehandlinger

Politisk hastværk er som oftest en trussel mod det danske demokrati og en udfordring for retssikkerheden, for den offentlige debat og for kvalitetssikringen af ny lovgivning. Derfor skal den stigende brug af hastebehandlinger stoppes og ned på et minimum. Hastebehandlinger skal begrænses til sager af reel, omfattende og akut karakter, fx hvor rigets sikkerhed er truet.

Større respekt for høringsfrister

Det sker for ofte, at ministeriernes høringsfrist for lovforslag er for kort. Det betyder, at organisationer, virksomheder og eksperter ikke har tilstrækkelig tid til at kritisere og komme med forslag til forbedringer og ændringer af lovforslag. Det er et demokratisk problem. En Alternativet-ledet regering vil derfor forpligte sig på altid at sikre en høringsfrist på minimum 30 dage ved den almindelige lovgivningsprocedure.

Politiske forhandlinger i udvalg og offentliggørelse af udspil

Vi vil gøre op med den udemokratiske praksis om, at politiske udspil og forslag forhandles i lukkede rum i ministerierne – ofte i forhandlinger mellem gamle alliancepartnere. Vi vil rykke forhandlingerne over i Folketingets udvalg, hvor alle partier frit kan deltage, samt give offentligheden mulighed for at følge med via livestreaming og offentliggørelse af referater. Vi vil i politiske udspil fra ministerier sikre, at alle Folketingets partier har mulighed for at give input til lovgivning og tiltag. Derfor skal ministeren sørge for, at de relevante ordførere får mulighed for at komme med deres konstruktive forslag til det aktuelle politiske udspil, inden det færdiggøres. Dertil vil vi sende udspil til alle Folketingets partier senest fire timer inden offentliggørelse. Dette skal sikre, at alle partier kan reagere på udspillet på et kvalificeret grundlag, og dermed styrke den offentlige debat. Ydermere vil vi offentliggøre alle spørgsmål, beregningsgrundlag mv., når politiske aftaler er indgået.

Styrk oppositionens kontrolmuligheder

Det er et demokratisk problem, at snævre flertal i Folketinget i dag kan forhindre et stort mindretals ønske om at iværksætte undersøgelser af den siddende regering. Reelt betyder dette, at en regerings parlamentariske flertal altid kan holde hånden under en minister, der er på kant med eller bryder loven. Derfor skal det kun kræve et flertal på to femtedele i Folketinget at få nedsat en undersøgelseskommission. Indtil dette er indført, vil Alternativet stemme for en undersøgelse af egen regering, såfremt to femtedele af Folketinget bakker op om dette. Tilsvarende skal det være muligt at indkalde til parlamentariske høringer, fx hvor man indkalder personer på topembedsmandsniveau. Dette skal ligeledes kræve opbakning fra 2/5 af Folketinget.

Ingen dobbeltmandater

Det vil ikke være muligt at sidde i Folketinget, Europa-Parlamentet, byråd og regionsråd samtidig. Alle politiske hverv kræver tid og fordybelse, som ikke kan garanteres, hvis man som folkevalgt har for mange forskellige politiske forpligtelser. Vores demokrati fortjener fuld opmærksomhed og nærværende politikere.

Vi vil gøre opmærksom på både fordele og ulemper

Vi vil fremhæve både fordele og ulemper ved politiske tiltag og lovforslag. Kun på den måde giver vi borgerne mulighed for at se, hvorfor vi mener, at fordelene vejer tungere end ulemperne.

7 GRØNT LEDERSKAB

“ VI VIL LEDE ET DANMARK, HVOR ØKONOMISK VÆKST IKKE ER ET MÅL I SIG SELV, MEN HVOR ØKONOMIEN ER ET MIDDEL TIL AT SKABE EN SERIØS BÆREDYGTIG OMSTILLING AF HELE SAMFUNDET. ”

Vi vil lede et Danmark, hvor økonomisk vækst ikke er et mål i sig selv, men hvor økonomien er et middel til at skabe en seriøs bæredygtig omstilling af hele samfundet. Alle ministeriers arbejde vil derfor fokusere på tre bundlinjer – den økonomiske, den sociale og den miljømæssige – også i deres eget virke og i egen administration. Derudover vil vi arbejde for, at vores folkestyre med konkrete tiltag i selve administrationen viser vejen til et mere grønt og bæredygtigt Danmark.

“ EN REGERING HAR ET SÆRLIGT ANSVAR FOR AT SIKRE, AT DER I ALLE FORHANDLINGER TAGES HENSYN TIL DE KOMMENDE GENERATIONER. DERFOR SKAL ALLE POLITISKE AFTALER INDGÅS UD FRA EN FORVENTNING OM, AT DE BIDRAGER TIL AT LØSE – OG SOM ABSOLUT MINIMUM IKKE FORVÆRRER – KLIMAKRISEN. ”

Vores politik skal efterleve internationale aftaler

En regering har et særligt ansvar for at sikre, at der i alle forhandlinger tages hensyn til de kommende generationer. Derfor skal alle politiske aftaler indgås ud fra en forventning om, at de bidrager til at løse – og som absolut minimum ikke forværrer – globale udfordringer som klimakrisen. Alt skal således strømlines målene fra fx Parisaftalen eller FN's verdensmål og biodiversitetsmål. Hvis alle lande arbejder med en seriøs implementering af FN's verdensmål, har de potentiale til at forandre og forbedre verden i en mere grøn, retfærdig og lige retning. Verdensmålene repræsenterer sammen med Parisaftalen en historisk mulighed for at sætte fart i den globale omstilling, men hvis målene skal indfries, skal alle lande være seriøse i deres arbejde med at indfri målene – både nationalt og internationalt.

“ HVER GANG POLITIKERE MØDES OM ET FORHANDLINGSBORD, ER DET DERES FÆLLES ANSVAR AT SIKRE, AT VI OVERLADER EN VERDEN TIL DE KOMMENDE GENERATIONER, SOM ER I SAMME ELLER BEDRE TILSTAND END DEN NUVÆRENDE. DERFOR VIL VI INDFØRE EN GENERATIONSKONTRAKT... ”

Generationskontrakt og bæredygtighedsombudsmand

Hver gang politikere mødes om et forhandlingsbord, er det deres fælles ansvar at sikre, at vi overlader en verden til de kommende generationer, som er i samme eller bedre tilstand end den nuværende. Derfor vil vi indføre en generationskontrakt, der betyder, at ingen ny lov og politisk aftale må indgås, hvis den ødelægger eller forringer livsgrundlaget for kommende generationer. I forlængelse deraf ønsker Alternativet, at der indsættes en bæredygtighedsombudsmand i Folketinget. Bæredygtighedsombudsmanden skal have til opgave at vurdere, hvorvidt lovgivningen efterlever generationskontrakten og derved sikrer de fremtidige generationers ret til gode liv.

Ministerier skal arbejde holistisk og med de tre bundlinjer

Hvis vi skal skabe en seriøs bæredygtig omstilling, kan ansvaret ikke blot deponeres hos en enkelt ressortminister eller i Ministeriet for Grøn Omstilling. Derfor skal alle ministerier udvikle og konsekvensvurdere alle politiske forslag ud fra de tre bundlinjer - den miljømæssige, den sociale og den økonomiske bundlinje. Vi skal gøre op med silotænkningen, hvor politiske ressortområder bliver anskuet som isolerede fra hinanden. Politik skal samtænkes – både fordi det skaber bedre og mere helhedsorienteret og reelt samfundsforandrende politik, men også, fordi udfordringerne kræver det. Vi kan fx ikke løse klimakrisen alene ved en isoleret omstilling til vedvarende energi. Det kræver, at vi gen- og samtænker hele samfundet.

Grøn centraladministration og folketing

Centraladministrationen bliver den grønneste og mest klimavenlige i verden. Senest et år efter at en ny regering er tiltrådt, vil centraladministrationen være CO2-neutral, og inden for fem år vil klimabelastningen som minimum være halveret. Samtidig vil vi foreslå, at Folketinget arbejder med de samme mål. Alle indkøb i centraladministration, og Folketinget om muligt, skal være økologiske, Svane-, Blomst-, FSC-, Fairtrade- mv. mærkede. Vand i plastikflasker bliver erstattet med vandposter, der vil primært blive serveret plantebaseret kost i kantiner, ved middage for eksterne mv. Vi vil producere vedvarende energi selv og foretage energibesparelser samt tage en række andre tiltag, der skal nedbringe natur-, miljø- og klimabelastningen markant.

Klimakompensation

En regering, som ønsker at forandre verden, skal naturligvis have mulighed for at rejse udenlands og mødes med statsledere og ministre. Vi vil klimakompensere, når vi ikke kan reducere klimabelastningen yderligere – fx ved rejseaktiviteter med fly. Pengene herfra skal gå til at afbøde konsekvenserne af klimaforandringerne, tilpasning til dem og reduktion af CO₂-udledning via konkrete initiativer, FN-fonde mv. Vi vil dog kun benytte muligheden for at kompensere for vores klimabelastning, når det ikke er muligt at reducere yderligere, og CO₂-udledning dermed er uundgåelig – her er transport det bedste eksempel. Ligesom regeringen vil kompensere for den klimabelastning, der følger af centraladministrationens rejseaktivitet, bør Folketinget gøre det samme.

8 LIGESTILLING OG MANGFOLDIGHED

Alle har krav på lige rettigheder og muligheder. Det skal gælde uanset etnicitet, køn, seksualitet og kulturel og social baggrund. I dag er Danmark langt fremme, når det kommer til ligestilling og mangfoldighed, men der er absolut stadig plads til forbedringer. Disse forbedringer skal understøttes af følgende tiltag:

Obligatorisk ligestillings- og mangfoldighedsvurdering

Alle lov- og beslutningsforslag skal medtage en eksplicit ligestillings- og mangfoldighedsvurdering, som redegør for, om og i hvilket omfang det pågældende forslag kan forventes at påvirke forskellige køn og minoriteter.

Ligestilling og mangfoldighed i regeringen

For at fremme ligestilling i regeringen vil vi sørge for, at både mænd og kvinder altid er repræsenteret med mindst 40 procent i regeringen. Samtidig ønsker vi at styrke den generelle mangfoldighed i regeringen.

Ligestilling i regeringens vigtige udvalg

I forlængelse af ovenstående skal både mænd og kvinder være repræsenteret i regeringens vigtige udvalg såsom koordinationsudvalget og økonomiudvalget, som træffer afgørende beslutninger og behandler større og væsentlige initiativer og sager fra regeringen. I det centrale koordinationsudvalg er det eksempelvis blot ét ud af de syv medlemmer, der i dag er en kvinde. Alternativet vil sikre, at mænd og kvinder altid er repræsenteret med mindst 40 procent i de centrale regeringsudvalg.

Ligestilling i topembedsstanden

Blandt landets 19 departementschefer er der i dag kun tre kvinder, hvilket ikke er tilfredsstillende. Derfor ser vi det som en vigtig del af et kommende mangfoldigt regeringsarbejde, at kønsbalancen styrkes i topembedsstanden – eksempelvis ved at arbejde for, at både mænd og kvinder er repræsenteret med mindst 40 procent i toppen af departementerne, udenrigstjenesten/diplomatiet, på centrale bestyrelsesposter og i forhold til internationale udnævnelser.

Anonymiserede ansøgninger i centraladministrationen

For at modvirke bevidst såvel som ubevidst diskrimination vil vi forsøge med anonymisering af jobansøgninger i centraladministrationen. På den måde vil vi mindske den betydning, som navn, alder og køn kan have for valg af kandidater frem for kvalifikationer.

9 GLOBALT PERSPEKTIV

Vi vil rodfæste verden i det danske demokrati og skabe rammerne for, at vi forholder os mere aktivt og ansvarligt til resten af verden. Regeringen og Folketinget skal indtænke globale hensyn og perspektiver i deres daglige arbejde, ligesom de enkelte ressortministerier skal opgradere deres internationale fokus.

Global rådgivning

For at sikre input og inspiration udefra vil vi nedsætte et råd bestående af ca. 20 internationale repræsentanter, som skal rådgive og inspirere regeringen både i forhold til politikudvikling og i forhold til at give et kritisk og konstruktivt blik udefra. Rådets medlemmer skal være sammensat af toneangivende og vidende personer fra verdens fattigste og mest marginaliserede lande og af repræsentanter fra internationale tænketanke, NGO'er og græsrodsnetværk. De skal løbende udarbejde policy-papirer om konsekvenserne af dansk politik for verden og komme med konkrete anbefalinger til mulige nye tiltag. Desuden vil vi eksperimentere med globale temadage i Folketinget, hvor fokus skal være på vilkår og erfaringer fra de forskellige verdensdele, så vi supplerer danske perspektiver og interesser med et globalt perspektiv.

Ministerpraktik i udlandet

Alle danske ministre skal tilbringe mindst én uge i praktik i et tilsvarende ministerium i et af verdens fattigste lande eller i et land, der har udmærket sig på et særligt område inden for regeringens prioritetsområder. Ministeren fra værtslandet skal tilsvarende også have mulighed for at være i praktik i et dansk ministerium.

Mere EU i Folketinget

Alt for meget EU-politik drøftes, behandles og afgøres i dag i Europaudvalget, selvom det har vidtrækkende betydning for hele samfundet og dansk politik i al almindelighed. Derfor vil vi tage initiativ til, at flere beslutninger og EU-mandater overgår fra Europaudvalget til Folketingets forskellige fagudvalg, så beslutninger bliver bredere og mere fagligt funderet. Europaudvalgets koordinerende rolle bibeholdes.

Ministerpost til de nordatlantiske repræsentanter

For at sikre balance mellem rigsfællesskabets lande bør både Færøerne og Grønland have mere direkte indflydelse på udenrigspolitikken. Ikke mindst fordi særligt Arktis er blevet genstand for begyndende storpolitisk rivalisering. Vi foreslår derfor at oprette en ministerpost for Nordatlanten, hvor ministerposten roterer mellem alle lande i rigsfællesskabet, fx hvert eller hvert andet år. Det skal ske samtidig med, at vi vil sikre et mere ligeværdigt rigsfællesskab.

POLITISK PROGRAM OG NYE MINISTERIER

Alternativet vil i regering udstikke en markant ny politisk retning for Danmark. Vi ønsker at skabe et frit, grønt, og mere lige og dermed rigere Danmark. Et samfund, der tager de store kriser, vi står over for, alvorligt.

Vi vil skabe en regering med det enkle, men afgørende udgangspunkt, at klimakrisen ændrer alt. Og at vi derfor også skal ændre den måde, vi organiserer os på som samfund og som regering. Vi vil sætte mennesker før systemer og skabe de bedste muligheder for, at alle er frie i hjertet og i tankerne.

Vores udgangspunkt kan du læse om i det følgende, hvor vi fremhæver de vigtigste prioriteringer fra vores politiske program organiseret under de i alt 15 ministerier med 22 ministre, som vi ønsker, regeringen skal bestå af. Programmet understøttes af en finansieringsplan samt en gennemgang af potentielle ulemper ved vores politik.

1 STATSMINISTERIET

Statsministeriet har ansvaret for at gennemføre det håbefulde, radikale kursskifte for Danmark.

Statsministeriet vil få to ministre:

- Statsminister
- Vicestatsminister med ansvar for samarbejde og fremtid

Statsministeren har det overordnede ansvar for den bæredygtige omstilling af hele samfundet. Statsministeren er den øverst ansvarlige minister i regeringen og er regeringens formelle leder. Statsministeren vil desuden være ansvarlig for at lede arbejdet i regeringens koordinationsudvalg og gennemføre regeringens politik, ligesom han eller hun har ansvaret for at beskytte og videreudvikle vores demokrati.

I regeringens koordinationsudvalg sidder statsministeren, en minister fra Ministeriet for Grøn Omstilling, ministeren for social retfærdighed, ministeren for livslang nysgerrighed, ministeren for økonomisk bæredygtighed, ministeren for kunst, kultur og livssyn samt demokrati- og indenrigsministeren.

Vicestatsministeren med ansvar for samarbejde og fremtid skal understøtte statsministeren i at lede og koordinere regeringens arbejde mellem ministerierne, herunder større indsatser på tværs af ministerier. Ministeren skal sikre konsistens og sammenhæng mellem regeringens tiltag, styrke tværfagligheden, og han eller hun har ansvaret for en mere grundig involvering af folketing og udvalg i centrale og strategiske spørgsmål. Derudover skal ministeren også lede en udviklings- og innovationsenhed – en slags tænketank – i regeringen med direkte reference til statsministeren. Ministeren skal have frie hænder, men det skal være muligt for andre ministerier at trække på enhedens ressourcer.

Prioriteter for statsministeren:

At sikre, at alle ministerier overholder menneskerettighederne, bidrager til opfyldelsen af Parisaftalen, FN's verdensmål og andre internationale aftaler og forpligtelser samt lever op til de etiske krav og principper for god regeringsførelse, som Alternativet vil indføre.

At styrke, fremtidssikre og videreudvikle demokratiet og stå værn om borgernes universelle friheds- og menneskerettigheder.

Prioriteter for vicestatsministeren:

At skabe en ny, mere åben og involverende politisk kultur i regeringen samt bredt i Folketinget, herunder sikre tæt og velfungerende samarbejde mellem partier, regering og folketing.

“ VI ER MED KLIMAKRISEN INDTRÅDT I EN NY EPOKE, HVOR MENNESKERS HANDLINGER HAR ÆNDRET VERDENS ØKOSYSTEMER PÅ HURTIGERE OG MERE INTENSE MÅDER, END VI HAR GJORT I NOGEN ANDEN PERIODE I MENNESKEHEDENS HISTORIE. HVAD BETYDER DET FOR MÅDEN, VI FØRER POLITIK PÅ? ”

At fremtidssikre Danmark under følgende fokusområder:

Ny tidsalder

Vi er med klimakrisen indtrådt i en ny epoke, hvor menneskers handlinger har ændret verdens økosystemer på hurtigere og mere intense måder, end vi har gjort i nogen anden periode i menneskehedens historie. Hvad betyder det for måden, vi fører politik på?

Nye former for fællesskab

Vores velfærdsstat, sundheds- og uddannelsessystemer er pressede fra flere sider. Hvordan gentænker og udvikler vi fællesskabet?

Nyt arbejde

Arbejde giver identitet og formål, men det globale arbejdsmarked er under hastig forandring. Hvordan skaber vi de bedste muligheder for menneskelig udfoldelse?

Ny teknologi

Ny teknologi skaber nye muligheder, men hvordan sikrer vi, at fremskridt forbedrer vores fællesskab og kommer alle til gode?

2 MINISTERIET FOR GRØN OMSTILLING

Klimaforandringerne er den største trussel mod livet på kloden, som vi kender det. Derfor vil en ny, grøn regering stå i spidsen for en grundlæggende samfundsmæssig omstilling til et langt mere bæredygtigt samfund. Ministeriet for Grøn Omstilling vil med sine fire ministre sikre, at samtlige af samfundets sektorer omstiller til en produktion og et forbrug, der ikke belaster klimaet mere end højst nødvendigt, og som heller ikke driver rovdrift på naturen eller skader vores miljø.

Ministeriet for Grøn Omstilling vil bestå af følgende ministre:

- Klima- og energiministeren
- Miljøministeren
- Naturens minister
- Ministeren for global grøn omstilling

De fire ministre vil i samarbejde sikre, at Danmark får sat fart under omstillingen til et samfund med minimal eller ingen klima-, miljø- og naturbelastning. Under dette ministerium skal der bl.a. arbejdes med omstilling til CO₂-neutral transport, omstilling til vedvarende energi, et samfund uden klimabelastning, udvikling af nye grønne løsninger inden for klima og energi samt afvikling af fossile brændsler. Dette vil være klima- og energiministerens primære opgaver.

Miljøministerens ansvarsområde bliver at sikre en forsvarlig brug af ressourcer og nedbringelse af miljøpåvirkninger. Ministeren vil ligeledes have ansvaret for den del af forsyningspolitikken (især drikke- og spildevand), som klima- og energiministeren ikke dækker, samt fysisk planlægning, dyrevelfærd, udviklingen af det cirkulære samfund samt kemien i vores hverdag og samfund.

Naturministerens fornemmeste opgave bliver at sikre, at tabet af biodiversitet, der er forårsaget af vores intensive udnyttelse af naturen, vendes til en fremgang i naturens mangfoldighed, og at vi får mere fri og vild natur både på landet og i byerne. Ministeren skal derudover sikre borgernes adgang til naturen og tænke naturens rolle ind i bl.a. undervisnings-, trivsels- og sundhedspolitikken – i samarbejde med de øvrige relevante ministerier.

Ministeren for global grøn omstilling skal fokusere på at gennemføre vores politik internationalt. Danmark skal være frontløber i den globale grønne omstilling som et godt eksempel hjemme og som foregangsland i internationale forhandlinger og med teknologisk og udviklingsmæssig bistand.

“ MINISTERIET SÆTTER HELT GRUNDLÆGGENDE DEN POLITISKE RAMME FOR ANDRE RESSORTOMRÅDER. DERMED OVERTAGER MINISTERIET FOR GRØN OMSTILLING DEN ROLLE, SOM FINANSMINISTERIET HAR I DAG SOM RAMMESÆTTENDE FOR REGERINGENS ARBEJDE. ”

Ministeriet for Grøn Omstilling sætter helt grundlæggende den politiske ramme for andre ressortområder. Det betyder, at alle politiske tiltag af relevans i de øvrige ministerier skal være inden for rammen af Ministeriet for Grøn Omstillings overordnede mål og godkendes i dette ministerium. Dermed overtager Ministeriet for Grøn Omstilling den rolle, som Finansministeriet har i dag som rammesættende for regeringens arbejde.

En af de fire ministre sidder i regeringens koordinationsudvalg.

Prioriteter:

Danmarks bidrag til en verden fri for klimakrise

Danmark skal hurtigst muligt omsætte Parisaftalen, FN's verdensmål, internationale naturmål mv. til dansk politik. For at undgå en forværring af klimakrisen i fremtiden skal Danmark yde et ambitiøst og generøst bidrag til den fælles indsats for at sikre en beboelig klode i fremtiden.

Et Danmark med respekt for natur, miljø og klima

Danmark skal være fossilfrit og omstille samtlige af samfundets sektorer til minimal klimabelastning senest i 2035 som det første af verdens industrialiserede lande. Vi skal opføre, hvad der svarer til én stor havvindmøllepark om året frem mod 2030 og forbyde salget af nye fossile biler i 2025. Landbruget skal være 100 procent økologisk og minimere sin klimabelastning markant inden 2040. Danmark skal tilbage i den grønne førerposition og være det land, der udvikler morgendagens grønne løsninger. Derfor skal forskning i grønne og innovative løsninger opprioriteres markant - bl.a. ved at investere 1,5 mia. om året i energiforskning.

Et land i balance – ikke konkurrence – med økosystemerne

Ministeriet skal arbejde målrettet for at sikre og forbedre livsvilkår for natur, miljø og dyreliv. Ministeriet vil arbejde for, at vi som samfund kan nyde godt af ren luft, rent vand, rene fødevarer og en langt mere fri, rig og vild natur, end vi har i dag – både til lands, til havs og i vores byer.

En grønnere verden

Danmark har som et velstående samfund med stort forbrug et medansvar for den globale grønne omstilling. Ministeriet skal spille en aktiv rolle i store internationale aftaler og her arbejde for, at vi får nogle resultater, der er bedst for hele verdenssamfundet. EU er en af de vigtigste aktører i den globale grønne omstilling, og ministeriet skal presse på for, at EU tager sit historiske ansvar for klimakrisen på sig og bidrager til sikring af en stærk grøn politik internt i EU såvel som globalt. Det indebærer bl.a. at vi arbejder for formelle globale beskyttelsesmekanismer for folk på flugt fra klimakrisen, som i dag ikke har nogen status i flygtningekonventionen.

Investeringer for 20 mia. kr. til grøn omstilling årligt

Ministeriet for Grøn Omstilling skal planlægge en offentlig investering på 20 mia. kr. årligt i grøn omstilling af det danske samfund. De 20 mia. kr. skal i første omgang sikre, at følgende mål nås ved disse investeringer:

100 procent vedvarende energi – mål:

- Udvidningen af fossile brændsler skal afvikles over en 10-årig periode
- Danmark skal være et fossilfrit samfund på 100 procent vedvarende energi i 2035
- Drivhusgasudledningen skal være reduceret med mindst 100 procent senest i 2040

100 procent vedvarende energi – investeringer:

- Mere vedvarende energi: min. 1 GW (hvad der svarer til en stor havvindmøllepark) om året: Vind, bølgeenergi, sol, geotermi, biogas, brint, methanol mv.
- Investering i at udfase biomasse, så den er fortrængt til et minimum i energiforsyningen inden for 10 år
- Ombygning af energisystemet: flere varmepumper, infrastruktur, energilagring mv.
- Massive energibesparelser i industri og bygningsmasse

Omlægning af landbruget – mål:

- 100 procent økologi senest 2040
- Et landbrug med minimal klimabelastning senest 2040
- Et miljømæssigt, socialt, innovativt og økonomisk bæredygtigt landbrug

Omlægning af landbruget – investeringer:

- Omlægning fra animalsk til overvejende plantebaseret produktion
- Udvikling af nye dyrkningsmetoder og afgrøder
- Opkøb af landbrugsjord, der skal omlægges til natur

Fossilfri transport – mål:

- Fossilfri kortdistance transport i 2035
- Stop for salg af nye fossilbiler senest i 2025
- Elektrificeret kollektiv transport i 2030

Fossilfri transport – investeringer:

- Sænk elafgift for elbiler, flere ladestandere til elbiler og elbusser, fuldbilsrabat og gratis elbiler over Storebælt, grøn firmabilskat
- Fossilfri vej- og søtransport i 2025
- Penge til bedre cyklisme
- Roadpricing

Forurening – mål:

- Affaldsfrit samfund i 2040

Forurening – investeringer:

- Hæv jordforureningspuljen til 2 mia. kr. årligt
- Genanvendelsesteknologier, pantsystemer mv.

Alle borgere skal have muligheden for at udfolde deres livspotentiale på højest meningsfulde niveau og være en del af fællesskabet uanset baggrund og tilhørsforhold. Desværre truer asociale fattigdomsreformer, rigide offentlige kontrolsystemer samt flere års marginalisering af udsatte, syge, ledige, flygtninge og indvandrere med at udhule ligheden, empatien og sammenhængskraften i vores samfund.

Den udvikling skal et nyt ministerium for social retfærdighed gøre op med. Vi vil sætte medborgerskab og mennesketænkning over eksklusion og kassetænkning. Ministeren for social retfærdighed får derudover ansvaret for arbejdsmarkedsforhold og beskæftigelse og får fast plads i koordinationsudvalget.

“ MINISTERIET SKAL GØRE OP MED DEN ULIGHEDSSKABENDE BESKÆFTIGELSESPOLITIK, DER I DAG GØR MENNESKER FATTIGE OG SKABER UDFORDRINGER, SOM EFTERFØLGENDE SKAL LØFTES I SOCIALPOLITIKKEN. ”

Prioriteter:

Afskaffelse af fattigdomsreformer

Alle skal have mulighed for at leve et værdigt liv – også selvom man står uden for arbejdsmarkedet. Ministeriet vil gøre op med den ulighedsskabende beskæftigelsespolitik, der i dag gør mennesker fattige og skaber udfordringer, som efterfølgende skal løftes i socialpolitikken. Derfor vil vi afskaffe integrationsydelsen, kontanthjælpsloftet, førtidspensions- og fleksjobreformen samt 225-timers reglen.

En samlet velfærdslov

Der skal laves en samlet velfærdslov, der sikrer sammenhæng og helhed i samfundets indsatser over for den enkelte borger, og som står over de enkelte love som folkeskole-, beskæftigelses-, sundheds- og serviceloven. Loven skal sikre, at den enkelte borger får den behandling, som vedkommende har brug for. Det vil nedbryde silotænkningen og bureaukratiet omkring de statslige og kommunale silosystemer.

Fra systemvelfærd til relationsvelfærd

Mennesket, ikke systemet, skal være i centrum i den enkeltes møde med myndighederne. For at overgå fra systemvelfærd til relationsvelfærd vil vi tage et opgør med de mange standardiserede og kontrolbaserede løsningsmodeller i det offentlige. De skal erstattes med mere individuelle og tillidsbaserede modeller, der tager afsæt i det enkelte

menneskes ønsker og behov. Det indbefatter også, at socialområdets frontmedarbejdere – sagsbehandlere, socialrådgivere og gademedarbejdere – får mere frihed i deres arbejde og i langt højere grad kan bruge deres faglighed til at hjælpe borgeren ud fra borgerens individuelle ønsker, behov og drømme.

Basisydelse uden modkrav – første skridt mod borgerløn

Vi vil indføre dagpenge og kontanthjælp uden modkrav. Borgere skal ikke længere tvinges til at søge et bestemt antal job. Og de skal ikke længere tvinges i aktivering. I stedet skal fremskudte sagsbehandlere banke på døren med tilbud, som borgeren selv vælger, om han eller hun siger ja eller nej til.

Solidarisk boligpolitik

Det, nogle i dag kalder "ghettoer", er konsekvensen af, at mennesker med samme socioøkonomiske baggrund er blevet grupperet i samme områder blandt andet pga social ulighed. Hvis vi skal gøre op med det, kræver det en langt mere mangfoldig og solidarisk boligpolitik og socialt forebyggende indsatser. Brugen af den stigmatiserende "ghettoliste" skal afskaffes, mentorstøtten til udsatte unge skal øges, og der skal afsættes flere midler til at løfte og renovere bygninger og boliger, investere i bedre daginstitutioner og skabe flere kulturtilbud til børn og unge fra udsatte boligområder.

Billigere offentlig transport

Vi skal styrke den offentlige transport markant for at skabe et mere effektivt og bæredygtigt samfund. Derfor vil vi sænke prisen på kollektiv transport med 30 pct. og fokusere på trafikale ordninger, der kan nedbringe miljø- og klimabelastningen. Vi skal skabe meget bedre vilkår for cyklister i de store byer samt sikre balance mellem by og land, bl.a. gennem fuld trafikal ligestilling, for at sikre arbejdskraft, turisme, erhvervsliv og beboelse af øerne. Vi vil fjerne afgifter på elbiler og tilbagerulle lempelser i registreringsafgiften. Dette arbejde skal foregå i tæt samarbejde med Ministeriet for Grøn Omstilling.

4 MINISTERIET FOR ØKONOMISK BÆREDYGTIGHED

Ministeriets ressortområder er økonomi, statens finanser, finans- og banksektoren samt ligestilling. Vi ønsker et markant anderledes fokus i den økonomiske styring af Danmark. Et ensidigt fokus på vækst skal erstattes af fokus på social bæredygtighed og grøn omstilling. Det forudsætter et definitivt opgør med konkurrencestaten og den dominerende, neoliberale økonomiske tænkning, der har præget Danmark de seneste årtier.

Ministeriet for Økonomisk Bæredygtighed vil få to ministre:

- Ministeren for økonomisk bæredygtighed
- Ministeren for ligestilling og finansiell stabilitet

“ MINISTEREN FOR ØKONOMISK BÆREDYGTIGHED SKAL STYRKE BALANCEN MELLEM DEN ØKONOMISKE, SOCIALE OG GRØNNE BUNDLINJE OG SIKRE, AT VÆKST OG VELSTAND IKKE SKABES PÅ BEKOSTNING AF MENNESKER OG MILJØ. ”

Ministeren for økonomisk bæredygtighed skal styrke balancen mellem den økonomiske, sociale og grønne bundlinje og sikre, at vækst og velstand ikke skabes på bekostning af mennesker og miljø. Ministeriet vil få til opgave at sørge for, at den førte politiks konsekvenser for hhv. den økonomiske, sociale og grønne bundlinje vil indgå i ministeriets fremtidige beregninger, analyser og prognoser. Konkret skal BNP som mål for samfundsudviklingen erstattes af de tre bundlinjer, ligesom det nuværende finansministeriums regnemodeller skal erstattes af nye og bedre modeller.

Ministeren for ligestilling og finansiell stabilitet skal overvåge, regulere og omstrukturere den finansielle sektor. Ministeren skal bekæmpe spekulationsøkonomi og modvirke en ny finanskriser, hvor almindelige borgere betaler regningen. Ministeren er også ansvarlig for, at Danmark går forrest, når det kommer til global økonomisk regulering. Ministeren skal i det hele taget arbejde for et Danmark i balance – finansielt såvel som ligestillingsmæssigt. En central opgave for ministeren bliver derfor også at sikre reel ligestilling.

Ministeren for økonomisk bæredygtighed vil få fast plads i koordinationsudvalget.

Prioriteter:

Den offentlige sektor i front på grøn omstilling

Offentlige indkøb udgør omkring 15 procent (ca. 310 mia. kr.) af Danmarks BNP og skal i langt højere grad bruges til at drive den grønne omstilling frem. Ved en yderligere fokusering af offentlige indkøb på produkter og services, der er gode for klima, miljø og økonomi, kan vi reducere miljøbelastningen og fremme udviklingen af nye ressourceeffektive teknologier. Derfor skal ministeriet nedsætte et nyt Center for Bæredygtige Indkøb, der skal samle indsatsen og systematisk overse omstillingen mod 100 procent bæredygtige indkøb i løbet af næste regeringsperiode. Samtidig skal vi indtænke social ansvarlighed, arbejdsmiljø og etiske regler.

Indfør tre bundlinjer

En væsentlig mærkesag for Ministeriet for Økonomisk Bæredygtighed bliver at benytte de tre bundlinjer som den metode og rettesnor, der anvendes til at opgøre og vurdere samfundsudviklingen i Danmark. Udviklingen mod et mere bæredygtigt Danmark vil hvert år blive uafhængigt vurderet af Danmarks Statistik, mens al data og alle analyser bliver lagt offentligt frem. Ministeriet skal endvidere overse genindførslen af Det Grønne Nationalregnskab.

Nye regnemodeller

Ministeriet for Økonomisk Bæredygtighed skal i samarbejde med Ministeriet for Social Retfærdighed og Ministeriet for Grøn Omstilling udvikle nye regnemodeller, der indregner dynamiske effekter fra velfærdsinvesteringer, som fx de langsigtede, positive effekter af flere investeringer i forebyggelse på sundhedsområdet, uddannelse, bedre daginstitutioner og grøn omstilling.

Reform af bank- og finanssektoren

Ministeriet vil arbejde målrettet for at skabe en mere stabil finanssektor, et mere stabilt boligmarked, større lighed, og for at gevinsten fra finanssektoren også tilfalder fællesskabet og ikke kun bankernes aktionærer. Ministeriet for Økonomisk Bæredygtighed vil derfor have følgende prioriteter:

- Staten skal stabilisere finanssektoren ved at dele finans- og banksektoren op i to separate sektorer: en sektor med almindelige forretningsbanker og en anden sektor med ansvar for øvrige finansielle institutioner.
- Ministeriet skal blandt andet arbejde for at øge bankernes kapitalkrav og afskaffe muligheden for, at banker kan få lavere kapitalkrav ved at lave fiktive og uigennemsigtige risikovægte på deres aktiver.
- Nedsættelse af en arbejdsgruppe, som skal undersøge og afdække andre måder at indrette det finansielle system på i bred forstand. Arbejdsgruppen skal have mandat til at kunne stille forslag, der spænder fra justeringer i låneregler og højere kapitalkrav over begrænsninger på aflønningsregler og finansielle kontrakter til et helt nyt pengesystem og en anden måde at strukturere bankerne på.

Reel ligestilling

Vi vil etablere en ligelønspulje i forbindelse med en trepartsforhandling, som skal sikre reel ligestilling mellem mænd og kvinder på arbejdsmarkedet. Desuden vil vi arbejde for kønskvoter i bestyrelser, øremærket barsel til fædre samt indførelse af økonomiske sanktioner til arbejdsgivere, der ikke lever op til ligelønsloven.

En fair verdensøkonomi

Når 42 mennesker ejer det samme som den fattigste halvdel af Jordens befolkning, er der noget grundlæggende galt. Danmark skal insistere på strengere regulering og overvågning af de globale finansielle markeder og sætte skub i globale reformtiltag. Globale økonomiske institutioner skal demokratiseres. Ministeriet skal sætte global minimumsløn på dagsordenen i alle relevante internationale fora, ligesom vi har nye krav til handelspolitik, fair fordeling af virksomheders overskud, eftergivelse af gæld, globalt skattesamarbejde samt en global milliardærskat.

5 MINISTERIET FOR GOD FORDELING

Ministeriet for God Fordeling skal understøtte en seriøs bæredygtig omstilling ved at styrke en mere solidarisk og progressiv fordeling af samfundets goder. Ministeriet vil få til opgave at skabe en bred, bæredygtig og sammenhængende skattereform, der først og fremmest skal styrke omfordelingen fra rig til fattig og øge incitamentet til at vælge de klima-, miljø- og naturvenlige løsninger og produkter.

Prioriteter:

God fordeling er omfordeling

Store formuer, nedarvede værdier og ejendomsbesiddelse er blandt de mest ulighedsskabende faktorer i samfundet. Vi vil skabe et mere lige samfund. Derfor vil vi øge beskatningen på store kapitalbeholdninger, mens vi vil lette skatten på de laveste indkomster i samfundet.

- **Sænk skatten på arbejde**

Skatten på arbejde for de lavestlønnede skal sænkes ved at indføre et beskæftigelsesfradrag for dem, der tjener under 300.000 kr. om året. Helt konkret vil disse personer kunne se frem til at få 4.500 kr. ekstra om året. Forslaget ventes at øge ligheden med 0,1 på gini-koefficienten.

- **Nettoformuer skal beskattes**

I 2017 ejede de rigeste 10 procent 47,3 procent af formuerne, mens halvdelen af befolkningen tilsammen kun ejer 5 procent. Det vil vi lave om på. Derfor vil vi beskatte nettoformuer over tre mio. kr. med 1 procent om året.

- **Fast ejendom skal beskattes**

Skat på fast ejendom er både lighedsskabende og modvirker boligbobler. Baseret på vismændenes beregninger vil vi indføre en model med gradvis indfasning over ti år, hvor statens samlede merindtægt i forhold til det gamle boligbeskatningssystem akkumulerer til ni mia. kr. over fire år.

- **Socialt balanceret arveafgift**

I dag skal man betale arveafgift for det beløb, som overstiger 276.000 kr. Vi vil hæve denne grænse til 500.000 kr., men vil samtidig gøre arveafgiften mere progressiv, så arv over én mio. kr. pålægges en ekstra skat på 15 procent. Samlet vil arveafgiften blive lavere for alle, der arver under 1,2 mio. kr. Desuden vil vi ophæve skattefordelene ved generationsskifte i familieejede virksomheder.

- **Konsekvent beskatning af spekulation**

Vi vil indføre en skat på finansielle transaktioner, som EU-Kommissionen anbefaler. Dette skal mindske incitamentet til kortsigtet valutaspekulation og øge stabiliteten omkring valutakurserne, hvilket vil styrke den økonomiske bæredygtighed i samfundet

og reducere risikoen for nye finanskriser. Hvis det ikke kan lade sig gøre at skabe enighed på EU-niveau, vil vi indføre en national model og søge inspiration fra Storbritannien, Østrig, Grækenland, Luxembourg, Polen, Portugal, Spanien, Schweiz, Kina og Singapore, der har indført skat på visse nationale finansielle transaktioner.

“ DET SKAL GØRES BILLIGERE AT FORBRUGE PÅ EN MÅDE, DER TILGODESER VORES KLODE, MENS DET OMVENDT GERNE MÅ KOSTE MERE AT FORBRUGE SÆRLIGT NATUR-, MILJØ- OG KLIMASKADELIGT. ”

En grøn og bæredygtig afgiftsreform

Ministeriet skal i samarbejde med Ministeriet for Grøn Omstilling udvikle og implementere en grøn afgiftsreform, der skal styrke den grønne omstilling. Det skal gøres billigere at forbruge på en måde, der tilgodeser vores klode, mens det omvendt gerne må koste mere at forbruge særligt natur-, miljø- og klimaskadeligt. Afgiftsreformen skal bygge på princippet om, at forureneren betaler, og sikre, at produkter, transport, fødevarer m.m. har en pris, der svarer til de reelle samfundsøkonomiske omkostninger. Vi vil derfor bl.a. gøre det billigere at køre el-bil, mens prisen på kød hæves. De sociale skævheder, som prissætningen kan medføre, kan kompenseres ved bl.a. at hæve den grønne check.

Effektivt opgør med finansiel svindel

Virksomheder skal ikke kunne slippe af sted med hvidvaskning, momssvindel og skatteunddragelse. Det kræver både internationale aftaler som led i et globalt skattesamarbejde, men også gennemgribende reformer af det danske skattesystem, så multinationale virksomheder ikke kan benytte sig af interne betalinger til at flytte overskud mellem datter-/moderselskaber til skattely og dermed sænke deres effektive skattesats. Der skal desuden indføres en ny omsætningskat på tech-giganter, så indtjening i Danmark beskattes i Danmark.

6 UDENRIGSMINISTERIET

Ministeriets primære fokus vil være at skabe bedre muligheder internationalt for at løse menneskehedens to altoverskyggende udfordringer i det 21. århundrede: klimakrise og ekstrem ulighed. Det kræver et nyt globalt værdisæt med langt større ansvar, solidaritet, ligestilling, medmenneskelighed og en generationskontrakt om ikke at ødelægge livsgrundlaget for hinanden og vores børn.

Udenrigsministeriet lægges sammen med det nuværende forsvarsministerium og vil have tre ministre:

- Udenrigsminister
- Minister for udvikling og global retfærdighed
- Minister for Nordatlanten

Udenrigsministeren repræsenterer Danmark internationalt og vil fokusere på internationale relationer, national sikkerhed, samarbejde, større udenrigspolitiske spørgsmål og krisehåndtering samt fredsskabende arbejde. Ministeren er også europaminister altså ansvarlig for vores europæiske samarbejde, ligesom ministeren har ansvaret for Forsvaret.

Ministeren for udvikling og global retfærdighed vil arbejde strategisk med langsigtet udvikling og samtidig have ansvaret for, at Danmark går i front med at adressere den globale strukturelle ulighed og det internationale systems massive demokratiske underskud.

Ministerposten for Nordatlanten vil rotere på skift mellem Danmark, Færøerne og Grønland og varetage rigsfællesskabets interesser.

Prioriteter:

Opgør med militær aktivisme

De seneste to årtiers danske militære aktivisme kalder på et akut kursskifte. Forebyggelse og politiske løsninger – ikke militære – skal være i centrum. Vi vil kun deltage i militære operationer, der beror på et klart folkeretligt mandat. NATO skal tilbage til udgangspunktet som forsvarsalliance og prioritere fredsmægling, infrastrukturelle indsatser og deltagelse med specialstyrker ved forebyggende indsatser. De samlede forsvarsudgifter må ikke overstige 1 procent af BNP, og Irak-kommissionen skal øjeblikkeligt genåbnes.

En stærkere udenrigstjeneste

Udenrigstjenesten er blevet skåret markant de senere år, og det er skadeligt for Danmarks mulighed for at udøve indflydelse og skabe en bedre verden. Vi vil tilføje en halv milliard kroner og styrke udenrigstjenesten, som skal ændres grundlæggende, og fokusere på diplomati og forebyggelse og ikke på at sælge danske produkter. Vi vil erstatte forsvarsattachéer med kulturattachéer og styrke fredsskabende og -opbyggende indsatser, som fokuserer på at skabe og bygge fred.

“ VI VIL FORDOUBLE UDVIKLINGSBISTANDEN OG SIKRE, AT DEN GÅR TIL VERDENS FATTIGE OG MEST UDSATTE MENNESKER, BÅDE TIL LANGSIGTET UDVIKLINGSBISTAND OG TIL HUMANITÆRE FORMÅL. ”

Fordobling af udviklingsbistanden

Dansk udviklingsbistand ligger p.t. på det laveste niveau i 30 år, og i flere år har Danmark været det land i verden, der har modtaget flest danske bistandskroner. Vi vil fordoble udviklingsbistanden og sikre, at den går til verdens fattige og mest udsatte mennesker, både til langsigtet udviklingsbistand og til humanitære formål. Vores fokusområde vil være investeringer i sundhed, uddannelse og kvinders rettigheder. Ministeriet vil desuden prioritere demokratiudvikling og derfor blandt andet sende skatteekspertes til de udviklingslande, der efterspørger det, for at hjælpe med at opbygge effektive skattesystemer. Vi skal samtidig styrke Danmarks multilaterale bistand gennem FN og EU.

Et mere demokratisk EU

Europa står i en brydningstid, og de næste år bliver afgørende for projektets overlevelse. Vi vil gøre op med Danmarks fodslæbende politik over for EU og engagere os helhjertet i udviklingen af et nyt demokratisk, åbent og solidarisk EU. Ministeriet skal arbejde for alle EU's 500 millioner borgere og ikke fokusere på snævre danske interesser. Udviklingen af EU kræver demokratiske reformer, en social dimension og en New Green Deal med massive investeringer i den grønne omstilling. EU skal være en del af løsningen på de mange grænseoverskridende problemer og udfordringer som klimakrise, skattely, migration og flygtninge. Men det forudsætter, at kontrakten fornys, og at borgerne inddrages i mere åbne processer.

“ UDENRIGSMINISTERIET SKAL ARBEJDE FOR OPRETTELSEN AF EN INTERNATIONAL KLIMADOMSTOL, SOM SKAL KUNNE DØMME LANDE OG VIRKSOMHEDER, DER FORURENER I ET OMFANG, DER FØRINGER CHANCERNE FOR AT UNDGÅ KLIMAKRISEN. ”

Globalt grønt ansvar

I tæt samarbejde med Ministeriet for Grøn Omstilling skal Udenrigsministeriet arbejde for oprettelsen af en international klimadomstol, som skal kunne dømme lande og virksomheder, der forurener i et omfang, der forringer chancerne for at undgå klimakrisen. Vi har en særlig forpligtelse over for de mest sårbare og udsatte lande og borgere, og derfor skal vi med klimabistand sikre, at regningen for vores økonomiske udvikling, industrialisering og overforbrug ikke efterlades til verdens fattigste. Den danske regering og et mere progressivt EU skal gå i front for den grønne omstilling, sikre mere skov, en global grøn omlægning af landbruget, en indsats for at stoppe madspild, en global afvikling af fossile brændsler, et fuldt stop for fossil støtte i 2020, mere bæredygtig turisme og internationale flyskatter.

7

MINISTERIET FOR MENNESKER PÅ FLUGT OG NYE DANSKERE

“ MED ET NYT MINISTERIUM FOR MENNESKER PÅ FLUGT OG NYE DANSKERE VIL VI SAMTÆNKE SPØRGSMÅLET OM MIGRATION, FLYGTNINGE, FATTIGDOM, ULIGHED OG KLIMA I VERDENS FATTIGE LANDE OG NYT MEDBORGERSKAB, ASYL OG VORES ANSVAR I DANMARK. ”

Med et nyt ministerium for mennesker på flugt og nye danskere vil vi samtænke hele spørgsmålet om migration, flygtninge, fattigdom, ulighed og klima i verdens fattige lande og nyt medborgerskab, asyl og vores ansvar i Danmark. Vi vil arbejde for, at civilsamfundet – sammen med skoler, højskoler, virksomheder osv. – involveres mere i indsatsen med at byde nye mennesker velkommen i fællesskabet. Når nye danskere er vel ankommet til en kommune, har modtaget sprogundervisning, undervisning i danske samfundsforhold og er introduceret for jobmarkedet og/eller et uddannelsesforløb, overgår eventuelle senere sociale spørgsmål til Ministeriet for Social Retfærdighed.

Prioriteter:

Velkommen til mennesker på flugt

Vi skal vise medmenneskelighed og møde ethvert menneske på flugt med åbne arme og tillid. Vi skal behandle asylansøgere med værdighed og sikre, at mennesker, der banker på vores dør, har mulighed for at leve et ordentligt liv med deres børn, mens de venter på svar. Mennesker, der er flygtet fra forfølgelse, krige og katastrofer, skal tilbydes beskyttelse, mens mennesker, der ikke har krav på asyl, skal hjælpes hjem på en forsvarlig måde. Flygtninge skal hjælpes hurtigt i job, børn skal hurtigt i en dansk folkeskole, og reglerne for opnåelse af statsborgerskab lempes. Vi vil derudover arbejde for at mennesker med ophold fra dag ét kan få familiesammenføring.

Genindfør og udvid FN's kvoteordning

Danmark skal genindføre og udvide FN's kvoteordning, så vi i fremtiden vil tage imod 2.000 kvoteflygtninge om året. Det er bydende nødvendigt, at Danmark bidrager til at håndtere den globale flygtningesituation ved at tage imod og hjælpe mennesker på flugt fra krig, tortur, forfølgelse og mennesker på flugt fra klimaforandringer. Endvidere skal vi ikke afvise asylansøgere ved den danske grænse, men fortsat behandle alle spontane asylansøgninger. Naturligvis skal Danmark leve op til de internationale konventioner.

Investering i internationalt samarbejde

At mennesker må flygte, er et globalt problem, som Danmark hverken kan eller skal løse alene. Derfor skal ministeriet fokusere på at skabe større international forståelse for løsninger og et forpligtende samarbejde. Både i EU- og FN-regi skal vi afsøge muligheden for fælles løsninger, der fordeler flygtninge efter objektive kriterier som modtagerlandets velstand, befolkning og geografi.

Investering i nærområder

Langt størstedelen af verdens flygtninge forbliver i deres nærområde. Derfor skal Ministeriet for Mennesker på Flugt og Nye Danskere arbejde tæt sammen med Udenrigsministeriet for at sikre god lokal inklusion af flygtninge og migranter i deres nærområder. Vi skal investere massivt i sundhed, uddannelse og infrastruktur samt lokale erhvervsinitiativer, forsøg med kryptovalutaer som betalingsmiddel og mikrolån til lokale iværksættere og ressourcepersoner. Bl.a. derfor har vi fordoblet udviklingsbistanden.

8

DEMOKRATI- OG INDENRIGSMINISTERIET

Demokrati- og Indenrigsministeriet skal forbedre demokratiet og styrke borgerinddragelse, ligestilling og decentralisering i Danmark. Derfor skal ministeriet – som det eneste ministerium – også fysisk placeres i alle fem landsdele. Ministeriet skal beskytte, forny og forbedre den demokratiske model, vi kender i dag.

Demokrati- og indenrigsministeren skal sikre, at magthavere også er magtdelere – bl.a. ved at give mere af magten, friheden og handlekraften tilbage til kommuner, institutioner og borgere, men også ved at udvikle nye og bedre principper for innovation og ledelse i det offentlige. Demokrati- og indenrigsministeren vil derfor også få plads i regeringens koordinationsudvalg og beskæftige sig med demokratiudvikling, borgerinddragelse og civilsamfund på tværs af politikområder i regeringen. Ministeren skal udarbejde en årlig redegørelse for Danmarks demokratiske tilstand. Ministeren har også ansvar for landdistrikter, byer, øer, boliger samt infrastruktur, mobilitet og offentlig transport samt valg og folkeafstemninger, regioner, kommuner, frikommuner og eksperimentalzoner.

Prioriteter:

Et nyt nationalt ungeråd

Vi vil etablere et nationalt ungeråd, som alle unge mellem 13 og 17 år kan stille op til og deltage i digitalt. Ungerådet skal bl.a. have mulighed for at fremsætte et begrænset antal beslutningsforslag i folketingsalen. Det er regeringens opgave at involvere dem i politikudvikling og den lovgivende proces.

“ DER SKAL GENNEMFØRES EN LEDELSES- OG TILLIDSREFORM I DET OFFENTLIGE. BUREAUKRATI OG KONTROL SKAL ERSTATTES MED FRIHED, TILLID OG FAGLIG INTEGRITET. VI VIL GØRE OP MED DEN OVERDREVNE KONTROL MED KOMMUNER, INSTITUTIONER OG MEDARBEJDERE, SOM HÆMMER BÅDE KVALITET OG ARBEJDSGLÆDE. ”

Ledelses- og tillidsreform i det offentlige

Der skal gennemføres en ledelses- og tillidsreform i det offentlige. Bureaukrati og kontrol skal erstattes med frihed, tillid og faglig integritet. Vi vil gøre op med den overdrevne kontrol med kommuner, institutioner og medarbejdere, som hæmmer både kvalitet og arbejdsglæde. I stedet skal der være mere tid til at passe og pleje de børn, unge, syge, svage og ældre, der kommer i vores børnehaver, skoler, plejehjem og sygehuse.

Mere borgerinddragelse

Demokrati- og Indenrigsministeriet skal løbende tage ansvar for at udvikle det lokale demokrati og den lokale borgerinddragelse. Ministeriet vil derfor tage initiativ til og foranledige lokale folkeafstemninger, borgerbudgetter samt tage andre tiltag, der giver borgerne mulighed for at påvirke, hvad der skal ske i deres lokalområder, skoler, institutioner og på deres arbejdspladser.

Valgretsalderen sænkes til 16 år til kommunal- og regionsrådsvalg

I Danmark har vi masser af unge mennesker, der allerede bidrager markant til samfundet, selvom de endnu ikke er myndige. Både i erhvervslivet, i civilsamfundet, i foreningslivet, i arbejdet for at uddanne sig og i bestræbelserne på at være en god demokratisk borger tager unge mennesker dagligt et stort medansvar for udviklingen af samfundet. Derfor mener vi også, at flere unge skal have mulighed for at stemme, og vi ønsker konkret at sænke valgretsalderen til 16 år ved kommunal- og regionsrådsvalg.

Større økonomisk frihed til kommuner og regioner

Ministeriet skal sammen med Ministeriet for Økonomisk Bæredygtighed øge kommuners og regioners økonomiske handlefrihed. Vi vil øge friheden for lokal forvaltning, så kommuner og regioner får mulighed for at overføre flere midler fra år til år, hvilket Produktivitetskommissionen også har foreslået. Det forudsætter et opgør med budgetloven.

“ SOM REGERING VIL VI FORPLIGTE OS TIL AT LÆRE AF CIVILSAMFUNDET. VI SKAL IKKE BESTILLE OPGAVER FRA DET CIVILE, MEN SKABE RAMMER OG LÆRE AF GODE ERFARINGER VED SAMFUNDSENGAGEMENT OG ERFARING. ”

Frit og stærkt civilsamfund

Et levende og modigt civilsamfund forudsætter stærke fællesskaber og individers involvering, engagement og selvtillid. Vi hjælper ikke civilsamfundet ved at centralisere og professionalisere den frivillige sektor. Vi vil gøre op med instrumentaliseringen af civilsamfundet som en ressource, der har ansvar for at sikre velfærdssamfundet og bidrage til politisk definerede udfordringer og formål. Vi skal nyde, at civilsamfundet udfordrer de etablerede systemer og sektorer, udfordrer magten, det offentlige og erhvervslivet, mens det støtter marginaliserede grupper og styrker deres politiske stemme, når systemet fejler. Som regering vil vi derfor forpligte os til at lære af civilsamfundet. Vi skal ikke bestille opgaver fra det civile, men skabe rammer og lære af gode erfaringer ved samfundsengagement og erfaring. Vi skal lytte til de kritiske stemmer, der måtte ytre sig. Vi skal sikre uafhængighed og decentralisering i den økonomiske støtte til den frivillige sektor, fx inspireret af folkeoplysningsområdet, og som grundprincip må ny lovgivning ikke begrænse civilsamfundets frihed og råderum.

9 MINISTERIET FOR KUNST, KULTUR OG LIVSSYN

Kunst og kultur er vores kritiske eftertænkning og grundlaget for vores forestillingsverden. Kunsten og kulturen kan spille en langt større og mere vital samfundsmæssig rolle, end de gør i dag. Vi skal blive langt bedre til at forløse kulturens og kunstens forandrings- og fornyelseskraft.

“ KUNST, KULTUR OG LIVSSYN SKAL VÆRE ET TVÆRPOLITISK FOKUS, OG VI SKAL ANSKUE KUNST OG KULTUR SOM EN INVESTERING – IKKE EN UDGIFT. KULTUROMRÅDET RUMMER POTENTIALTIL AT VÆRE LABORATORIET, HVOR NYE, KRITISKE OG NØDVENDIGE LØSNINGER UDVIKLES OG TESTES. ”

Derfor skal Ministeriet for Kunst, Kultur og Livssyn gøre området til et tværpolitisk fokus, der anskuer kunst og kultur som en investering – ikke en udgift. Kulturområdet rummer potentialet til at være laboratoriet, hvor nye, kritiske og nødvendige løsninger udvikles og testes. Der skal være plads til både den smalle kunst og populærkulturen, til den fine gastronomi og til måltidet som den fællesnævner, alle mennesker deler. Vi skal have et levende og kreativt vækstlag, hvor der er plads til at eksperimentere og begå fejl. Kunst og kultur skal være en central del af alle danskeres liv, som vi ikke kun møder på vores kulturinstitutioner, men også på vores arbejdspladser, i børnehaven, på ungdomsuddannelsen, biblioteket og på hospitalet og plejehjemmet.

Ministeriet har det primære ansvar for kunst og kultur, sport og idræt, public service og frie medier samt trossamfund og livssyn.

Ministeriet sidder i regeringens koordinationsudvalg.

Prioriteter:

Ny kulturlov og en årlig kulturmilliard

Danmark skal have en egentlig kulturlov, ligesom man bl.a. har det i Norge. Kulturloven skal fremme en bred og sammenhængende kulturindsats. En årlig kulturmilliard skal sikre, at danskerne får adgang til mere og bedre kultur – uanset hvor i landet man er. Derudover skal de årlige 2 procents nedskæringer på vores kultur- og kunstinstitutioner ophøre.

Gratis kultur til udsatte børn og unge og nyankomne flygtninge

Kulturlivet skal åbnes op for de grupper, som på mange måder er længst fra det. Adgang til kunst og kultur må ikke være betinget af økonomiske ressourcer og social status. Alle skal have mulighed for at gøre brug af kulturtilbud og nyde vores kulturarv ved, at vi giver langt flere mulighed for at blive naturlige brugere af kunst og kultur. Vi vil derfor støtte børn og unge i udsatte områder med et kulturklippekort på 1.000 kr. Derudover vil vi give flygtninge, der kommer til Danmark, fri adgang til museer, teatre og idrætsklubber i deres to første år i landet. Det vil give dem mulighed for at blive aktive medborgere og for at lære Danmark at kende.

National huskunstnerordning

For at kunsten og kulturen kan indfri sit store potentiale skal vi invitere dem inden for i vores samfundsinstitutioner. Derfor vil vi indføre en frivillig huskunstnerordning i alle vores fælles rum. Huskunstnerne lønnes af staten i en periode på to-tre måneder, og ordningen består af fx 500 kunstnere, der roterer mellem eksempelvis hospitaler, biblioteker og uddannelsesinstitutioner. Vi vil desuden sikre en fast huskunstnerordning på Christiansborg, som skal undersøge magten indefra og bruge kunsten til at dokumentere den politiske udvikling, skelsættende begivenheder og folketingsvalg. Ambassaderne skal også facilitere ophold for kunstnere på danske ambassader i udlandet i kortere eller længere perioder. Dette gælder også for ambassader i lande, hvor der ikke er kulturinstitutioner. Ambitionen er at skabe en slags ny og udvidet residency-ordning, hvor danske og udenlandske kunstnere kommer til at arbejde i, bo med og blive en naturlig del af hverdagen hos udenrigstjenesten.

Kulturdiplomati

Alle større danske ambassader skal have en kulturattaché eller have kultur som en central del af den diplomatiske portefølje. Attachéen skal på uformel og nytænkende vis være med til at skabe nye og kreative relationer mellem Danmark og andre lande. Koordination og generel opgavevaretagelse håndteres af Dansk Kulturinstitut.

Kreativitet på uddannelserne

Alle børn skal have chancen for at dyrke og udvikle evner inden for musik, kunst, håndværk eller andre kreative færdigheder. Vi vil derfor gøre de kreative fag (musik, billedkunst, håndværk og design) obligatoriske for alle folkeskolens årgange. Ministeriet skal i samarbejde med andre relevante ministerier desuden udvikle særlige programmer og undervisningsforløb, der har til formål at understøtte og stimulere børns og unges kreative evner. Dette arbejde skal også indeholde et bud på en egentlig HKX (højere kunstnerisk studentereksamen) – en ungdomsuddannelse med selvstændigt fokus på kunstneriske kundskaber. De kunstneriske uddannelser skal atter placeres under Ministeriet for Kunst, Kultur og Livssyn.

Styrk den mediebarne offentlige samtale

Medierne skal sprede troværdig viden, levere kritisk og konstruktiv journalistik og facilitere debat, dialog og diskussion. Offentlig debat og oplysning er uundværlig i et sundt demokrati, men den digitale udvikling udfordrer de traditionelle medier. Vi vil støtte innovation og ændre mediestøtten, så alle medier sidestilles uanset platform. Vi vil have fair og økonomisk lige vilkår på tværs af alle formater, og derfor vil vi momsfritage alle

medier – ikke kun de trykte. Danmark skal have en stabil, stærk og udbygget public service-institution, der kan være samlingspunkt, skabe kulturelle fællesnævner og stå for upartisk, demokratisk oplysning. Derfor vil vi ikke skære i DR's budget. DR's politiske uafhængighed skal forbedres, armslængdeprincippet styrkes, og bestyrelsen skal i fremtiden udpeges af et uafhængigt nævn. Vi vil afskaffe licensen og indføre en særskilt medieskat, eksempelvis inspireret af den finske model.

Ligestilling af tros- og livssynssamfund

Vi vil have mere ligestilling mellem folkekirken og de anerkendte trossamfund, mens livssynssamfund skal anerkendes på lige fod med trossamfund. Ligestillingen skal bl.a. øges ved at give alle anerkendte trossamfund og livssynssamfund mulighed for at få støtte via kirkeskatten på samme måde som folkekirken i dag. Sådan vil alle danskere – med deres forskellige tro og livssyn – få mulighed for at føle sig hjemme og anerkendt i det danske samfund og i deres tro.

10 MINISTERIET FOR LIVSLANG NYSGERRIGHED

Vi skal uddanne mennesker til livet – ikke blot til arbejdsmarkedet. Det bør derfor altid være den enkelte elev eller studerende og det sociale og faglige fællesskab, som står i centrum for udvikling af kompetencer. Det gælder, uanset om vi taler børnehave, folkeskole, ungdomsuddannelse, universitet eller efteruddannelse. Det kræver, at vi tager et grundlæggende opgør med konkurrencestatens undervisnings- og uddannelsestænkning, hvor man forudsætter, at alle kan lære det samme på samme tidspunkt og på samme måde. Visionen i Ministeriet for Livslang Nysgerrighed er at understøtte alle mennesker i at realisere og udfolde deres drømme, talenter og potentialer på det højest muligt meningsfulde niveau samt at danne til fællesskaber.

Ministeriets vigtigste opgave bliver derfor at sørge for, at alle børn, unge og voksne har lige adgang til kvalitetsuddannelse hele livet. Det betyder, at der skal være bedre muligheder for lokalt at finde de løsninger, som passer til den enkelte elev og den enkelte skole. Ansvar skal gives til dem, som til daglig arbejder med uddannelse.

“ ELEVER, UNDERVISERE, SKOLER OG UDDANNELSESSTEDER SKAL SÆTTES MERE FRI FRA KONTROL OG STRAM MÅLSTYRING. ”

Prioriteter:

Mindre kontrol og mere mangfoldighed i uddannelsessystemet

Ministeriet vil prioritere at fjerne nogle af de omstridte forhindringer og strukturelle mekanismer, som fx fremdriftsreformen og uddannelsesloftet, som alt for ofte presser og stresser især børn og unge til at vælge en forhastet vej gennem uddannelsessystemet. Elever, undervisere, skoler og uddannelsessteder skal sættes mere fri af kontrol og stram målstyring. Det skal i højere grad være op til den enkelte skole, hvordan den vil være skole. Fx skal folkeskolers frihedsrettigheder styrkes i tråd med vilkårene for de frie skoler. Vi skal tilbyde pladser på friskoler, som stilles gratis til rådighed for socialt udsatte børn. Danmark skal have et mangfoldigt udbud af forskellige grundskoler, gymnasier og videregående uddannelser rundt om i landet.

Læring for både hoved, hånd og hjerte

Vi skal både uddanne jobtagere og jobskabere. Derfor skal de håndværksmæssige, åndelige og boglige evner prioriteres lige i hele uddannelsessektoren. Det skal være lige så attraktivt at være god til sløjd eller iværksætteri som at være god til dansk eller matematik. I grundskolen skal undervisning i iværksætteri, kreativitet og medborgerskab styrkes, og derudover skal erhvervsuddannelser løftes økonomisk og fagligt.

Markant investering i uddannelse

Vi vil stoppe besparelser på forsknings- og uddannelsesområdet og investere yderligere i vores skoler og uddannelser, som skal have et markant kvalitetsløft. Det betyder bl.a., at folkeskolens lærere skal have rimelig tid til forberedelse og undervisning, de videregående uddannelser skal have flere skemalagte timer og undervisere med pædagogisk indsigt, og højskolerne skal prioriteres, så almindelige mennesker får mulighed for at tage del i læring, fællesskab og refleksion gennem hele deres voksne liv.

Opgør med testkultur

Det danske uddannelsessystem er i dag præget af en konkurrencestatslogik, hvor sammenligning og karaktærræs er forstyrrende, hvilket i stigende grad fører til mistro, individualisme og præstationsangst hos alt for mange unge mennesker. Vi skal gøre op med elevers stress og præstationsangst, og vi vil derfor afskaffe nationale tests i folkeskolen og erstatte karakterer med feedback i folkeskolen og årskarakterer på ungdomsuddannelserne. Karaktergennemsnittet må kun vægte en tredjedel af det samlede optagelseskriterium på videregående uddannelser.

“ VI VIL SKRIVE BÆREDYGTIGHED IND I FOLKESKOLENS OG UNGDOMSUDDANNELSERNES FORMÅLSPARAGRAF, SÅ ELEVER UDDANNES TIL AT VÆRE MEDSKABERE AF ET BÆREDYGTIGT SAMFUND OG EN BÆREDYGTIG VERDEN PÅ ET SOCIALT, MILJØMÆSSIGT OG ØKONOMISK PLAN. ”

Styrkelse af undervisning i bæredygtig omstilling

Vi vil skrive bæredygtighed ind i folkeskolens og ungdomsuddannelsernes formålsparagraf, så elever uddannes til at være medskabere af et bæredygtigt samfund på et socialt, miljømæssigt og økonomisk plan. Ligeledes skal landets skoler og uddannelsesinstitutioner vise vejen for elever og lokalsamfund ved fx at tilbyde elever plantebaserede frokostordninger.

11 SUNDHEDS- OG FOREBYGGELSESMINISTERIET

Ministeriets ressortområder vil være forebyggelse, psykiatri og sundhed. Alt for mange danskere dør med stress, angst og lav livskvalitet, hvilket kræver en ændring af det sundhedspolitiske fokus og arbejde. Vi vil styrke de forebyggende indsatser både i forhold til mental og fysisk sygdom.

Ministeriet skal også styrke arbejdsglæden og den faglige stolthed hos personalet i sundhedsvæsenet, bane vejen for fri og lige adgang til sundhedsydelserne og nedbringe forbruget af medicin. Samtidig skal ministeriet også reducere de stigende problemer med stress, udmattelse og nedadgående livskvalitet og generel sundhed i hele befolkningen ved bl.a. at indføre højere afgifter på tobak og sodavand. Ministeriet skal målrettet modarbejde, at der opstår et A- og et B-hold, hvor social status afgør adgangen til den bedste sundhedsservice, fordi de, der kan, tilvælger private tilbud.

Sundheds- og Forebyggelsesministeriet skal arbejde tæt sammen med Trivsels- og Omsorgsministeriet.

Prioriteter:

Årlig psykiatrimilliard

Psykiatrien har brug for et økonomisk og kvalitetsmæssigt løft. Der skal skabes bedre sammenhæng mellem de forskellige tilbud i psykiatrien, så mennesker med behov for hjælp ikke falder mellem to stole. Men der skal også investeres i bedre indsatser her og nu. Det er bl.a. mere fleksible ordninger for frivillig indlæggelse, efterbehandlingsgaranti for psykisk syge og forebyggende indsats mod psykisk vold. Derfor vil vi afsætte en milliard årligt til bedre og mere forebyggende psykiatri.

Krop og sind i balance

Fremtidens sundhedsindsats skal i højere grad tage højde for, at menneskers helbred påvirkes af både fysiske, psykiske, sociale og miljømæssige faktorer. Ligeledes ved vi i dag, at der er mange forskellige måder at behandle sygdomme og lidelser på. Ministeriet skal derfor støtte og tilskynde brugen af komplementære og ikke-medicinske behandlingsformer og derigennem forsøge at omfavne nogle af de indsatser, der har dokumenteret effekt, men som i dag ikke indgår i den offentlige sundhedsdækning. Ministeriet skal desuden arbejde for at sikre gratis psykologhjælp og gratis adgang til andre terapeutiske tilbud, fx mindfulness, kropsterapi.

Natur og kultur på recept

Det er veldokumenteret, at natur og kultur kan have en positiv effekt på menneskers fysiske og mentale sundhed. Sundheds- og Forebyggelsesministeriet vil se på alternative veje til sundhed og velvære. Bl.a. skal ministeriet udbrede kultur og natur på recept til hele landet.

“ DANMARK HAR ET FANTASTISK DYGTIGT SUNDHEDSPERSONALE. DESVÆRRE OPLEVER ALT FOR MANGE ANSATTE I SUNDHEDSVÆSENET, AT DER ER FOR FÅ RESSOURCER, FOR MEGET KONTROL OG FOR LIDT TID TIL FAGLIG OG MEDMENNESKELIG PLEJE. VI VIL GENNEMFØRE EN TILLIDSREFORM I SUNDHEDSVÆSENET. ”

Bedre arbejdsmiljø

Danmark har et fantastisk dygtigt sundhedspersonale. Desværre oplever alt for mange ansatte i sundhedsvæsenet, at der er for få ressourcer, for meget kontrol og for lidt tid til faglig og medmenneskelige pleje. Vi vil gennemføre en tillidsreform i sundhedsvæsenet, der reducerer de mange dokumentations- og kontrolkrav, øger tilliden til personalet og sikrer mere tid.

Gennemsigtighed i sundhedsvæsenet

Der er brug for en mere saglig og gennemsigtig prioritering af ressourcerne i sundhedssystemet – særligt når det gælder medicinudgifterne, som i løbet af det seneste årti er næsten fordoblet i sygehusvæsenet. Derfor vil vi stille krav om øget gennemsigtighed ved køb af ny medicin. Medicinrådet skal styrkes, og der skal stilles krav om, at medicinalindustrien donerer en vis procentdel af deres omsætning til en uafhængig forskningsfond.

12 TRIVSELS- OG OMSORGSMINISTERIET

Ministeriets ressortområder er daginstitutioner, børn og unge, handicappede, familieliv og seniorliv.

Ministeriet skal sikre alle menneskers mulighed for at leve gode, værdige og lykkelige liv med plads til omsorg, nærhed, meningsfulde fællesskaber og balance. Trivsels- og Omsorgsministeriet vil sikre, at samfundet skaber rammerne og friheden til at leve det liv, som man selv ønsker at leve, uanset om man er barn, ung, voksen, ældre eller en hel familie. Ministeriet skal bl.a. fokusere på at forbedre forholdene for daginstitutioner, sikre en bedre balance mellem arbejds- og familieliv, skabe en mere værdig ældrepleje og øge det medmenneskelige fællesskab på tværs af generationer. Ministeriet vil derudover få til opgave at sikre bedre vilkår og rettigheder for de mennesker, der har brug for pleje, empati, omsorg og hjælp fra fællesskabet.

“ VI SKAL SKABE ET MERE FLEKSIBELT ARBEJDSMARKED, HVOR VI ARBEJDER MINDRE OG SIKRER EN BEDRE OG MERE FORNUFTIG BALANCE MELLEM ARBEJDS-, FAMILIE- OG FRITIDSLIV. VI SKAL NED I ARBEJDSSTID OG OP I LIVSKVALITET. DERFOR SKAL VI INDFØRE 30-TIMERS ARBEJDSUGE. ”

Prioriteter:

30-timers arbejdsuge

Vi skal skabe et mere fleksibelt arbejdsmarked, hvor vi arbejder mindre og sikrer en bedre og mere fornuftig balance mellem arbejds-, familie- og fritidsliv. Vi skal ned i arbejdstid og op i livskvalitet. Derfor skal vi indføre 30-timers arbejdsuge i samarbejde med arbejdsmarkedets parter ved at veksle reallønstigninger til mere fritid. Målet er at sænke normarbejdstiden til 30 timer inden for en 10-15-årig periode og derved øge friheden, forbedre livskvaliteten, mindske stress og begrænse nedslidning i befolkningen.

Økonomiske minimumsnormeringer i daginstitutioner

Gode vuggestuer og børnehaver er alfa og omega for at give børn en god start på livet. Desværre rammer kommunale sparerunder alt for ofte børns pasningstilbud, hvilket betyder, at der i alt for mange vuggestuer og børnehaver er for få voksne pr. barn. Derfor vil vi indføre en økonomisk minimumsnormering, som sikrer, at hver institution har tilstrækkelige økonomiske ressourcer til at sikre en hverdag med høj pædagogisk faglighed, nærvær og omsorg for børnene, men samtidig har fleksible rammer til at planlægge hverdagen bedst muligt.

Tidssvarende familiepolitik

Det er afgørende for et barn at have tætte bånd til alle forældre. De bliver mentalt stærkere, får større selvtillid og er mere tilfredse med livet – kort sagt: De trives bedre. Derfor skal forældreskabet i Danmark ligestilles for alle forældre, når det gælder barsel såvel som øvrige familievilkår. Familiepolitikken skal understøtte og ligestille en mangfoldighed af familieformer og måder, hvorpå man kan indgå i nære relationer, uanset man er single eller en del af en lille familie, stor familie, børnefamilie, kernefamilie eller regnbuefamilie.

13 JUSTITS- OG FRIHEDSMINISTERIET

Ministeriet har ansvar for justits-/retsområdet, forebyggelse, resocialisering og offerhjælp. Vi ønsker at styrke retsstaten, retssikkerheden og respekten for borgernes universelle frihedsrettigheder.

Den grundlæggende vision for Justits- og Frihedsministeriet er at skabe grobund for en genoprettende retfærdighed i det danske retssystem set i et bredt perspektiv. Det skal ske gennem en række initiativer, der primært fokuserer på:

- En markant forbedring af den forurettedes retsstilling
- En holdningsændring til, hvorfor og hvordan vi straffer

Vores retspolitik vil i højere grad komme til at bygge på (rets)fornuft end på (rets)følelse. Justits- og Frihedsministeriet skal arbejde tæt sammen med en række andre ministerier, da sociale og pædagogiske tiltag samt uddannelse og jobtræning er afgørende for at mindske håbløsheden og holde mennesker ude af kriminalitet. Ministeriet skal sikre, at den forebyggende fase opprioriteres, da det præventive arbejde skal starte tidligere.

“ VI SKAL ALTID KUNNE STOLE PÅ, AT STATEN IKKE MISBRUGER SIN MAGT, MEN VÆRNER OM ALLE MENNESKERS DEMOKRATISKE FRIHED OG RETTIGHEDER. DET GÆLDER BÅDE, NÅR DET HANDLER OM AT SIKRE ALLES RET TIL AT LEVE, BO, TRO, MENE, TÆNKE OG KLÆDE SIG, SOM MAN VIL. ”

Samtidig har alle, der lever, bor og/eller arbejder i Danmark og banker på vores dør som flygtning, har krav på en stærk retsstat, der skaber tryghed og sikkerhed. Vi skal altid kunne stole på, at staten ikke misbruger sin magt, men værner om alle menneskers demokratiske frihed og rettigheder. Det gælder både, når det handler om at sikre alles ret til at leve, bo, tro, mene, tænke og klæde sig, som man vil, og når det handler om alles ret til at indgå i samfundet på lige vilkår med andre og om at beskytte alle borgere mod overvågning og misbrug af personlige data.

Prioriteter:

Meningsfuld straf

Den bedste justits- og retspolitik er den, der forhindrer kriminelle handlinger i at opstå. Logikken i ministeriet er, at fængselsstraf ikke er en vej til mindre kriminalitet eller bedre muligheder for den kriminelle eller den forurettede. Vi skal derimod skabe et straffesystem, der bygger på genoprettende retfærdighed, og vi skal væk fra troen på, at

straf i meningsfuld grad kan forebygge kriminalitet. Alternativer til fængselsstraf, såsom samfundstjeneste og afsoning i fodlænke, er det mest effektive middel til at forebygge ny kriminalitet. Derudover skal vi sørge for, at personer ikke straffes yderligere af de barrierer, de møder, når de kommer ud af fængslet.

Serviceeftersyn af retsstaten

Det er afgørende for ministeriets arbejde, at alle mennesker er lige for loven og nyder godt af de samme frihedsrettigheder uanset socioøkonomisk baggrund, etnicitet eller boligområde. Justits- og Frihedsministeriet vil få til opgave at lave et omfattende eftersyn af danskernes retssikkerhed og tilbagerulle gældende love og regler, der underminerer borgernes frihedsrettigheder eller forskelsbehandler mennesker i strid med helt grundlæggende retsprincipper.

Afkriminaliser narkotika og legaliser cannabis

Mennesker, der udvikler narkotikamisbrug, skal ikke straffes. De skal hjælpes. Derfor vil vi afkriminalisere al narkotika. Det vil forbedre forholdene for den enkelte misbruger, og vi vil kunne bruge alle de ressourcer, vi i dag spilder væk på at forfølge narkotikamisbrugerne, til langt bedre formål. Samtidig vil vi legalisere cannabis fuldstændigt, hvilket vil være til hjælp for de mange cannabisbrugere- og misbrugere. Ved at lade staten overtage salget af cannabis fjerner vi også en væsentlig del af bandernes indtægtskilder, samtidig med at fællesskabet kan bruge indtægterne fra statsalget af cannabis til gode formål.

Bedre hjælp til ofre for kriminalitet

Det skal være en mærkesag at tage bedre hånd om personer, der har været udsat for forbrydelser. Ofre for kriminalitet skal guides bedre igennem den proces, der følger efter forbrydelsen, men de skal også have flere rettigheder. Derfor skal ministeriet arbejde for at sikre en udvidet juridisk beskyttelse samt tilstrækkelige midler og ressourcer, så ofrets retssikkerhed og krav på hjælp kan imødekommes.

Mindre overvågning og bedre datasikkerhed

Danskerne udsættes i stigende grad for overvågning, logning og misbrug af egne data. Det er uværdigt for en retsstat, at den ikke på tilfredsstillende vis beskytter sine borgere mod disse overgreb og endda selv begår dem. Justits- og Frihedsministeriet får i samarbejde med Ministeriet for Digital Forbedring til opgave at styrke datasikkerheden i offentlige IT-systemer, øge borgernes adgang til og kontrol med egne data og sikre, at ingen udsættes for masseovervågning og ulovlig logning.

Ligebehandling og tryghed for minoriteter

Formelle rettigheder og reel ligebehandling og ligestilling skal gå hånd i hånd. Ministeriet skal eksempelvis modarbejde ubevidst etnisk profilering i politiets indsatser og sikre effektiv indsats for LGBT-personer også i asylsystemet.

Demokratisk kontrol med efterretningstjenester

Vi ønsker, at vores efterretningstjenesters beføjelser er klart definerede og langt mere demokratisk kontrollerede. Enhver demokratisk debat samt vedtaget lovgivning om overvågning, efterretning og antiterrorindsatser bør ske på et oplyst grundlag. Dette grundlag eksisterer ikke i dag, og derfor vil vi nedsætte en kommission, der

skal foretage en bred undersøgelse af området. Undersøgelsen bør munde ud i en vurdering af retssikkerhedens tilstand, opstille principielle overvejelser og fremsætte konkrete anbefalinger til at fremtids sikre retsstaten og retssikkerheden i Danmark. Indtil kommissionen kommer med en beretning, vil vi udvide den parlamentariske og tilsynsmæssige kontrol med efterretningstjenesterne. Det indbefatter, at alle folketingspartier fremover er repræsenteret i Udvalget Vedrørende Efterretningstjenesterne, og at udvalgets sekretariatsbistand styrkes. Desuden skal Tilsynet Med Efterretningstjenesterne styrkes væsentligt og tildeles som minimum samme kompetencer og reaktionsmuligheder, som en række andre europæiske landes tilsyn har.

14 IVÆRKSÆTTERI- OG ERHVERVSMINISTERIET

“ VI VIL ARBEJDE FOR, AT DANSK ERHVERVSLIV ER GODT RUSTET TIL MØDET MED FREMTIDEN OG EN AKTIV SPILLER I DEN GRØNNE OMSTILLING AF DANMARK. DET SKAL VÆRE LETTERE AT STARTE, DRIVE OG UDVIKLE SIN EGEN VIRKSOMHED, SÆTTE I VÆRK OG GIVE LIV TIL DE GODE IDÉER. ”

Ministeriets ressortområder vil være erhvervsområdet, iværksætteri, kreative erhverv samt landbrug og fiskeri. Klimaforandringer og globalisering vil påvirke samfundsudviklingen og erhvervslivet. Udviklingen vil udfordre os, men også åbne for helt nye muligheder. Gennem Iværksætteri- og Erhvervsministeriet vil vi arbejde for, at dansk erhvervsliv er godt rustet til mødet med fremtiden og en aktiv spiller i den grønne omstilling af Danmark. Det skal være lettere at starte, drive og udvikle sin egen virksomhed, sætte i værk og give liv til de gode idéer. Og det skal gøres lige så normalt at være jobtager som jobskaber. Ligeledes vil ministeriet gøre det mere attraktivt for erhvervslivet at tage medansvar for den bæredygtige grønne omstilling, som hele verden står over for, uanset om der er tale om nye eller etablerede iværksættere, selvstændige, virksomhedsejere, kooperativer eller fjerde sektor-virksomheder.

Prioriteter:

Dobbelt så mange kooperativer og andelsvirksomheder om ti år

Andelstanken er en unik måde at kombinere ønsket om at tæmme den frie markedsøkonomi med ønsket om at sikre og fremme den enkeltes og fællesskabets frihed og skaberkraft på. Derfor skal det være lettere og mere attraktivt at starte et kooperativ, en andelsbevægelse, et produktionskollektiv eller et fælles jordlav. Vi vil udvikle en dansk kooperativlov, nye støtteordninger samt øge den juridiske, økonomiske og organisatoriske rådgivning til borgere, der ønsker at starte en fællesejet virksomhed. Målet er, at andelen af kooperativer og andelsvirksomheder er fordoblet om ti år.

Styrk de kreative erhverv

De kreative erhverv i Danmark består af minimum 11 brancher, herunder alt fra arkitektur, presse og film til computere, kunst, musik og mode. De kreative erhverv besidder et stort potentiale, som endnu ikke har udfoldet sig. Iværksætteri- og Erhvervsministeriet vil – sammen med Ministeriet for Kunst, Kultur og Livssyn – få til opgave at udvikle strategier og nationale handleplaner, der skal fremme kulturturisme og styrke udviklingen af Danmarks kreative industrier såsom gastronomi og design.

Beløn virksomheder der indfører en tredobbelt bundlinje

Virksomheder, der indfører og opererer med en tredobbelt bundlinje, skal belønnes. Hvis virksomheder forpligter sig til også at have et samfundsmæssigt eller miljømæssigt formål og demonstrerer effekten af det, skal de bl.a. have lettere adgang til offentlige udbud og prioriteres i danske eksportfremstød.

Lettere adgang til finansiering for iværksættere

Det skal være lettere og mere attraktivt både at starte og investere i en iværksættervirksomhed, uanset om man er erfaren iværksætter, professionel investor eller almindelig borger. For fire ud af ti iværksættere er finansiering en af de største udfordringer, og derfor skal vi have væsentlige fradrag for investeringer i iværksættervirksomheder, så flere får mulighed for at bidrage med deres gode idéer til nye virksomheder. Er der tale om en iværksættervirksomhed, der af et fagligt udvalg er godkendt som en grøn eller socialøkonomisk virksomhed, skal der være mulighed for at trække endnu mere fra.

Udnyt potentialet i den fjerde sektor

Både i og uden for Danmark ser vi i disse år en lang række nye virksomheder, der opstår i krydsfeltet mellem den offentlige, private og frivillige sektor. Mellem de traditionelle sektorer er der således ved at opstå en ny, tværgående og samfundsnyttig "fjerde sektor" – en platform, som bedst kan beskrives som en hybrid mellem den offentlige, private og frivillige sektor. Desværre oplever mange virksomheder, der befinder sig i den fjerde sektor, at lovgivningen gør det svært at skabe meningsfuld forandring. Både lokalt, nationalt og internationalt skal der skabes bedre lovgivningsmæssige rammer, som understøtter initiativer og virksomheder, som opstår i spændingsfeltet mellem det offentlige, det private og NGO'er.

Pensionskasserne skal investere bæredygtigt

Danske pensionskasser forvalter enorme formuer. Vi vil ændre loven om pensionskasser, så de skal investere deres midler ud fra både et økonomisk, socialt og miljømæssigt hensyn, der kommer fællesskabet til gode. Som minimum skal det fastlægges ved lov, at hensynet til social og miljømæssig bæredygtighed bliver et krav på lige fod med kravet om risikospredning og finansielt afkast af investeringer.

Grøn hjælp til små og mellemstore virksomheder – fri af bureaukrati

Små og mellemstore virksomheder spiller en afgørende rolle for jobskabelsen i Danmark. Mange af disse virksomheder oplever imidlertid, at bureaukrati, regler og et rigtigt offentligt kontrolsystem hindrer dem i at vokse og i nogle tilfælde overleve som forretning. Vi vil rydde op i junglen af uhensigtsmæssige regler, som blandt meget andet betyder, at små grønne fødevarerproducenter ikke kan sælge deres kvalitetsvarer uden for lokalområdet, før de har opnået en omkostningsfuld engrosregistrering. Derudover vil det være et mål for det nye Center for Bæredygtige Indkøb at sikre de små og mellemstore virksomheder i de offentlige udbud på vejen mod 100 procent grønne offentlige indkøb. Via simple udbudsprocesser skal små og mellemstore virksomheders deltagelse i de offentlige udbud fremmes markant, da det oftest er her, innovation og nye grønne løsninger udvikles.

Fokus på store grønne virksomheders erfaringer

Nogle af Danmarks største og mest succesrige virksomheder har igennem flere år vist vejen til en grøn omstilling af dansk erhvervsliv. Ministeriet skal derfor have særlig fokus på at samle og omsætte erhvervslivets erfaringer til konkrete tiltag, der kan understøtte en hurtig grøn omstilling. Det kan være udviklingen af danske standarder for cirkulær økonomi, som vil mindske erhvervslivets forbrug af ressourcer.

100 procent økologisk landbrug senest i 2040

Dansk landbrug befinder sig i dag i en økonomisk, social og miljømæssig krise. Løsningen er en omlægning til 100 procent økologi med respekt for natur, miljø og klima. Iværksætter- og Erhvervsministeriet får i samarbejde med Ministeriet for Grøn Omstilling og Ministeriet for Social Retfærdighed til opgave at udvikle de støtteordninger, incitamentsstrukturer mv., der skal understøtte en omlægning af landbruget, så det bliver økologisk og samtidig bliver en natur-, miljø- og klimavenlig medspiller i den grønne omstilling.

15 MINISTERIET FOR DIGITAL FORBEDRING

Ministeriets ressortområder vil være IT-infrastruktur og -systemer, digitalisering og digitale frihedsrettigheder.

Stadig flere mennesker er i deres hverdag afhængige af internettet, IT-systemer og digitale hjælpemidler. Produktion, analyse, samkøring og genanvendelse af data kræver en offentlig og politisk debat om, hvad digitalisering og data bør, kan og skal bruges til.

“ DET BLIVER MINISTERIET FOR DIGITAL FORBEDRINGS PRIMÆRE OPGAVE AT NYTÆNKE MÅDEN, HVORPÅ VI TÆNKER POLITIK, DIGITALISERING OG DATA. ”

Derfor ønsker Alternativet at oprette et nyt ministerium for digital forbedring, der skal videreudvikle Danmarks digitale infrastruktur og sikre borgernes retssikkerhed i en digital tidsalder. Det bliver Ministeriet for Digital Forbedrings primære opgave at nytænke måden, hvorpå vi tænker politik, digitalisering og data. Vi skal skabe et Danmark med en stærk, sikker og veludviklet digital infrastruktur, hvor alle borgere har adgang til en hurtig og stabil internetforbindelse, kontrol over egne data samt grundlovssikrede digitale rettigheder.

En del af udviklingen af nye digitale løsninger, styresystemer og ydelser kan bl.a. ske gennem åbne processer, hvor brugere kan bidrage til produktudviklingen ud fra principper om open source og digital borgerinddragelse. Ministeriet vil få til opgave at øge Danmarks viden om IT og digital infrastruktur, ligesom det vil få ansvaret for at implementere nye offentlige IT-systemer og digitale løsninger ud fra principper som Privacy By Design og Security By Design. Sidst, men ikke mindst, har ministeriet – sammen med Justits- og Frihedsministeriet og Demokrati- og Indenrigsministeriet – en væsentlig, demokratisk opgave i at sikre, at danskernes retssikkerhed forbliver intakt, mens nye platforme, styresystemer og digitale redskaber udbredes og implementeres i danskernes hverdag.

Prioriteter:

Digitale frihedsrettigheder

Borgernes lige og frie mulighed for at færdes og kommunikere digitalt på tværs af landet er hjørnestenen i en sund demokratisk infrastruktur. Derfor vil ministeriet arbejde målrettet for, at danskerne får tildelt formelle digitale borgerrettigheder. Vi vil sikre danskeres ret til privatliv på internettet, ret til højhastighedsadgang, reel ret til egne data, ret til ikke at blive udsat for masseovervågning samt ret til, at al overvågning skal bero på en tidsbegrænset dommerkendelse.

Dataetisk Råd

Spørgsmål om privatliv, overvågning, datasikkerhed og kunstig intelligens er allerede højaktuelle i Danmark og vil kun blive mere relevante i fremtiden. Derfor vil Alternativet – inspireret af Etisk Råd – nedsætte et Dataetisk Råd, der skal arbejde med etiske spørgsmål, der relaterer sig til IT og digitalisering, eksempelvis forholdet mellem statens adgang til oplysninger om borgerne og borgernes ret til privatliv.

Uafhængigt og styrket Datatilsyn med IT-havarikommission

Datatilsynets ressourcer til tilsynsføring med danske virksomheder og myndigheders datahåndtering skal i overensstemmelse med persondataforordningen øges markant. Tilsynet skal desuden have tilknyttet en IT-havarikommission, der skal have til opgave at afdække tidligere IT-brister og understøtte, at erfaring overføres til fremtidig praksis. IT-havarikommissionen skal ligeledes se på (eventuelle fejl-) investeringer og implementering af større offentlige IT-løsninger, så vi mere systematisk kan lære af de mange fejl og mangler ved bl.a. Sundhedsplatformen og Skats EFI-system.

Nye principper for fremtidssikret digitalisering

Det offentlige skal tage et større ansvar for at udvikle opfindsomme, gennemsigtige og langtidsholdbare IT-løsninger i samarbejde med brugere og borgere. Data og systemer må ikke ejes og styres af udenlandske IT-giganter, som opererer uden for dansk og europæisk lov og kontrol. Fx skal kildekoden ved nye IT-løsninger gøres åben for alle, ligesom retten til egne data og dermed kontrol over ens eget privatliv indarbejdes i det tekniske design af de systemer, som borgerne benytter i deres kommunikation med det offentlige.

Specialstyrke i cybersikkerhed

Ministeriet skal have tilkøbt en cybersikkerhedsenhed, der skal sikre, at alle løsninger udnytter de nyeste sikkerhedsmodeller. Denne enhed skal bestå af eksperter i digital produktudvikling og sørge for, at Danmark konstant er på forkant med den bedste måde at udvikle digitalt bæredygtige løsninger på.

16 FINANSIERINGSPLAN

Her kan du læse finansieringsplanen for vores regeringsprogram.

Med udgangspunkt i vores regeringsprogram finansierer vi her de første skridt hen imod et grønt, frit, kreativt, mere lige og internationalt engageret Danmark. Vores finansieringsplan vidner om, at det er muligt at investere massivt i den grønne omstilling, samtidig med at vi omfordeler ressourcer fra rig til fattig og styrker vores internationale engagement og demokrati.

Finansieringsplanen skal ikke læses som en plan, der inkluderer alle elementer og tiltag i den gennemgribende omstilling af samfundet, som vi arbejder for. Som mindre oppositionsparti råder vi ikke over et omfattende embedsværk, som har den viden og kapacitet, der skal til, for at få sat alt vores politik ind i et budget.

Tabellen viser udgifter og indtægter over perioden 2019-2022 fordelt på ministerier og politisk program samt principperne under ny politisk kultur.

Vi peger samlet set på nye investeringer i samfundet for 238 mia. kr. og finansiering for 244 mia kr.

Finansieringsplan for Alternativets regeringsprogram

Mia. kr. i perioden 2019-2022 i 2019-pl.

Ny Politisk Kultur

Borgerting og borgertribune	-0,080
Center for demokratisk borgerinddragelse	-0,040
Global rådgivning	-0,080
Grøn centraladministration	-0,400
Offentlig partistøtte	-0,400

Ministeriet for Grøn Omstilling

20 mia. kr. om året til grøn omstilling	-80,000
Fjern afgifter på elbiler	-0,757
Forsøg med roadpricing	-0,100
Fremryk pensionsbeskatning (se note)	80,000
Genindfør NOx-afgiften	1,600
Genindfør PSO-afgiften	21,900

Højere afgifter på benzin og diesel	5,359
Kemikalieafgift	4,000
Klimaafgift på flyrejser	5,100
Klimaafgift på oksekød	6,800
Miljøafgifter for lastbilskørsel	2,804
Tilbagerulle lempelser i registreringsafgiften	4,083
Afgift på biobrændsel	12,045
Grøn energiforskning	-6,600

Ministeriet for Social Retfærdighed

Billigere offentlig transport	-9,464
Drop integrationsydelsen	-2,166
Fjern kontanthjælpsloftet	-1,600
Førtidspension og flexreform	-8,585
Ophæv 225-timersreglen	-0,400
Solidarisk boligpolitik	-0,500

Ministeriet for God Fordeling

Fordobling af den grønne check	-11,695
Formueskat	6,800
Genindførelse af udligningsskat for pensionsordninger	1,430
Hæv boligskatten	9,000
Omsætningskat på internetgiganter	2,800
Progressiv arveafgift	4,257
Skat på finansielle transaktioner (se note)	37,569
Sænk skatten på arbejde	-18,430
Ingen nye skattefordele for familieejede virksomheder	4,174
Halvering af moms på frugt og grønt	-6,400

Udenrigsministeriet

Fordobling af udviklingsbistanden	-40,238
Forsvarsbudget på 1 pct. af BNP	24,906
Styrkelse af udenrigstjenesten	-0,500
Ingen asyludgifter medregnet under udviklingsbistand (DAC)	-3,080
Klimabistand til udviklingslandene	-10,000

Ministeriet for Mennesker På Flugt og Nye Danskere

2000 kvoteflygtninge -1,950
(Indsats i nærområderne: 24 mia. kr. fra udviklingsbistanden)

Demokrati- og Indenrigsministeriet

Tillidsreform i det offentlige -0,040

Ministeriet for Kunst, Kultur og Livssyn

Kulturmilliard -4,000
Huskunstnerordning -0,152
Gratis kultur til unge i udsatte boligområder og nyankommet unge flygtninge -0,500

Ministeriet for Livslang Nysgerrighed

Afskaf fremdriftsreformen -3,800
Afskaf uddannelsesloftet -1,232
Flere penge til højskolerne -0,120
Højere tilskud til erhvervsuddannelserne -0,800
Styrkelse af grundforskning og fri forskning -1,500
Bedre skoler og videregående uddannelser -6,000

Sundhed- og Forebyggelsesministeriet

Psykiatri-milliard -4,000
Sodavandsafgift 1,200
Højere tobaksafgift 6,806

Trivsels- og Omsorgsministeriet

Økonomiske minimumsnumeringer i vuggestuer og børnehaver -11,133

Justits- og Frihedsministeriet

Legalisering af cannabis 1,300

Iværksætter- og Erhvervsministeriet

Lettere adgang til finansiering for iværksættere -0,420

Støtteordninger for kooperativer og andelsvirksomheder -0,600

Balance 6,171

Bemærkninger til finansieringsplanen

I det omfang det er muligt, er der benyttet beregninger fra ministerier. I de få tilfælde det ikke har været muligt, er der benyttet beregninger fra andre kilder fx EU-kommissionen eller egne beregninger. Det bemærkes, at både ministeriernes og de øvrige beregninger er behæftet med usikkerhed. Det gælder selvfølgelig særligt nye uafprøvede tiltag.

Der er som udgangspunkt benyttet beregninger efter tilbageløb og adfærdsændringer. Tilbageløb betyder, at politikændringer, der påvirker den disponible indkomst, også vil påvirke statens indtægter fra moms og afgifter. Dvs. hvis der fx pålægges en klimaafgift på oksekød, reduceres borgernes disponible indkomster. Dermed bliver der købt færre andre varer, hvor der er pålagt moms og afgifter, hvormed staten taber afgiftsprovenue på disse varer.

Politikændringer kan påvirke borgernes adfærd. Adfærdsændringer kaldes også dynamiske effekter. Det kan fx være arbejdsudbud, opsparing eller forbrug. Hvis der fx pålægges tobak en høj afgift, vil det sandsynligvis få folk til at ryge mindre. Hvornår og hvordan der skal regnes med adfærdsændringer er ikke et simpelt spørgsmål, og det er afgørende, at der foreligger et vidensgrundlag, der kan retfærdiggøre beregningen, og at der er en balance i hvilke adfærdsændringer, der medregnes.

I Finansministeriets nuværende metoder er der en ubalance i hvilke adfærdseffekter der medregnes. Indtil vi har gjort regnemodellerne mere retvisende benytter vi de tal, som er tilgængelige. Alternativet tror på, at grønne afgifter har en effekt på folks adfærd og har derfor valgt konsekvent at benytte beregninger efter adfærd, når de har været tilgængelige. Det skal bidrage til at skabe den størst mulige gennemskuelighed.

Tallene er som udgangspunkt opskrevet til 2019 pris- og lønniveau, og tal fra diverse kilder kan derfor ikke altid genfindes præcist i tabellerne, på grund af denne opskrivning.

Der er ligeledes politiske tiltag i vores regeringsprogram, som formentlig vil betyde faldende indtægter til statskassen over en periode længere end de fire år, vi i denne finansieringsplan opererer med. Nye indtægter, som fx en beskatning af CO₂, vil erstatte den indtægt vi fx går glip af, når vi henter olie op af den danske undergrund. Disse mere langsigtede finansieringsplaner vil vi løbende fremlægge.

Note til fremrykning af pensionsbeskatningen

I Danmark beskattes pensioner på udbetalingstidspunktet, og ikke når de indbetales. Det betyder, at der venter meget store skatteindtægter fra de pensionsindbetalinger, der er lavet de sidste mange år. Det er muligt at beskatte pensionen ved indbetaling, hvilket vil øge statens indtægter her og nu. Det er et værktøj, som de økonomiske vismænd tidligere har peget på som en ud af flere løsningsmuligheder, for at imødekomme forventede underskud på den offentlige saldo. Fremrykning af pensionsbeskatning er i forskellige former blevet anvendt i VKO-skattereformen fra 2009 (forårspakken 2.0) og i SRSF-skattereformen fra 2012. Det er en metode, de økonomiske vismænd tidligere har anbefalet at benytte, og metoden blev fx også benyttet som finansieringsgrundlag i skattereformen fra 2012. Med dette tiltag indfører Alternativet straksbeskatning af pensionen i en periode på 4 år på et niveau, der skal give 20 mia. kr. om året til investeringer i den grønne omstilling. Investeringer, som vi som samfund alligevel skal lave før eller siden. Det vil sige 80 mia. kr. i alt. 20 mia. kr. årligt svarer til det beløb, som vismændene i deres seneste rapport (Dansk Økonomi forår 2018) beskriver som det beløb, som det offentlige forbrug kan øges med og fortsat sikre en holdbar økonomi på lang sigt (Holdbarhedsindikatoren). Denne konstruktion vil også holde dansk økonomi på betydelig afstand af både budgetlovens underskudsgrænse og grænsen for ØMU- gælden.

Note til skat på finansielle transaktioner

Alternativet vil arbejde målrettet for en fælles-europæisk skat på finansielle transaktioner efter Europa Kommissionens model fra 2013, hvor aktie- og obligationshandler beskattes med 0,1 % og derivatkontrakter med 0,01 %. Kommissionen vurderer, at en sådan skat kan give medlemslandene et provenu på mellem 0,4 og 0,5 pct. af BNP. Vi regner med et provenu på 0,4 pct. af BNP, som altså er det lave beløb i Kommissionens vurdering. Ti lande, inkl. Tyskland, Frankrig og Italien, støtter allerede Kommissionens forslag. Hvis det ikke kan lade sig gøre med en fælles model i EU, vil vi indføre en national model, der sikrer en delvis finansiering. Som eksempel indførte Frankrig i 2012 en skat på aktiehandel i selskaber med værdi over 1 mia. euro. Andre lande som Storbritannien, Østrig, Grækenland, Luxembourg, Polen, Portugal, Spanien, Schweiz, Kina og Singapore har også indført skat på visse nationale finansielle transaktioner.

Bemærkning til 30-timers arbejdsuge

30 timers arbejdsuge skal indføres i samarbejde med arbejdsmarkedets parter ved at veksle reallønstigninger til mere fritid. Målet er at sænke normalarbejdstiden til 30 timer inden for en 10-15 årig periode.

Alternativet har seks debatdogmer: Vi vil gøre opmærksom på både fordele og ulemper. Vi vil lytte mere, end vi vil tale, og vi vil møde vores politiske modstandere der, hvor de er. Vi vil fremhæve de værdier, som ligger bag vores argumenter. Vi vil indrømme, når vi ikke kan svare på et spørgsmål og indrømme, hvis vi har taget fejl. Vi vil være nysgerrige overfor alle dem, vi samtaler og debatterer med. Vi vil åbent og sagligt argumentere for, hvordan Alternativets politiske visioner kan nås.

I vores politiske program fremhæver vi fordelene ved vores politik. Men der er selvfølgelig også ulemper, og her har vi samlet en række af de største:

- Vi bygger en stor del af vores politik på nye og dermed uafprøvede tiltag, hvilket gør det vanskeligt at lave præcise estimater af de økonomiske konsekvenser. Det betyder en usikkerhed ift. budgettets holdbarhed. Skat på finansielle transaktioner, klimaafgift på fødevarer mv. er ikke afprøvede og i nogle tilfælde afhængige af større regionale/ internationale samarbejder.
- Med politiske mål og planer kan vi komme til at forcere den grønne omstilling. Det kan blive dyrere og dermed ikke nødvendigvis mest omkostningseffektivt, når vi ikke blot følger markedsudviklingen men i stedet meget ambitiøse politiske mål. En så hurtig omstilling mod et fossilfrit lavemissionssamfund stiller meget høje krav til erhvervsliv og industri. Der er en risiko for, at de dele af industrien, der er uenige i behovet for hurtig omstilling og/eller vil lide store økonomiske tab som konsekvens af den grønne omstilling, vil forlade landet og rykke deres virksomhed til lande, hvor produktionen er billigere men også mere klimabelastende.
- Den grønne omstilling vil gøre det dyrere at være dansker og vil umiddelbart - og under alle omstændigheder på kort sigt - påvirke mindrebemidlede grupper i samfundet mest. Adfærdsregulerende afgifter rammer socialt skævt. Alternativet vil konsekvent gøre det dyrere at forurene og det påvirker priserne på fx at flyve, at spise klimabelastende og at køre benzin- og dieselbil. Der er en social slagside ved at beskatte forbrug og det vil ikke altid være muligt at kompensere de mindrebemidlede 1:1.
- Ophold og beskyttelse til flere mennesker på flugt er en økonomisk byrde og polariserer samfundet. Det vil på den korte bane udgøre en økonomisk udgift at tage imod flere mennesker på flugt, og det tager tid og energi at sikre vellykket medborgerskab og fællesskaber, der inkluderer nye danskere.
- Nedprioritering af forsvaret kan marginalisere os i visse internationale fora. At skære i militærbudgettet og hjemkalde forsvarsattachéer kan betyde, at vi kan få sværere ved at deltage fuldstændigt i store militære operationer.

- Afskaffelsen af karakterer kan skabe mindre gennemsigtighed i optagelsessystemet, når man går fra en ungdomsuddannelse til en videregående uddannelse. Alternative optagelsesformer har ulemper såsom skævvridninger ift. køn, klasse mm.
- Systemer baseret på tillid giver mulighed for udnyttelse. Vi vil erstatte kontrol med tillid i en række sektorer som fx dagpengesystemet og hos faggrupper som lærere og sygeplejersker. Det giver mulighed for snyd og udnyttelse, når vi ikke minutiøst kontrollerer og måler deres aktiviteter, og der vil formentlig være nogle, der vil misbruge tilliden.
- Selvom vi altså arbejder for en grundlæggende afbureaukratisering af samfundet, så kan en stor del af vores politik medføre mere bureaukrati. En stor del af vores politik kræver ny regulering og kontrol at gennemføre - i hvert fald midlertidigt. Fx kræver en omlægning af samfundsøkonomien, et højere tempo på den grønne omstilling og en langt større demokratisk borgerinddragelse grundige overvejelser. Derfor bliver vi nødt til at nedsætte en række kommissioner, råd og centre, samt indføre ny regulering.
- Kønskvoter er ikke den optimale løsning for at komme manglende ligestilling til livs. Og mange kvinder vil måske føle det som et problem, at de bliver valgt pga. deres køn og ikke fordi de var den bedst kvalificerede kandidat. Positiv særbehandling er ikke en entydig positiv måde at opnå reel ligestilling i samfundet.
- Når ministre får orlov fra Folketinget og giver sin plads videre til suppleanten, betyder det, at det pågældende parti får tilført "ekstra ansigter" til sin folketingsgruppe og derved ekstra personer til at føre partiets politik. Det forvrider styrkeforholdet mellem partierne til fordel for regeringspartierne, ikke mindst de store regeringspartier.
- Hvad hjælper åbenhed i forhandlinger? Bliver de vigtige lyssky ting ikke bare flyttet til korridorerne og forbliver hemmelige? Vi kan godt lave en lang række regler omkring åbenhed, men i sidste ende er det op til politikerne, da det er meget nemt at undgå og omgå. I stedet for officielle forhandlingslokaler med referat og live-stream kan de bare vælge at mødes andre steder og føre uformel dialog. I sidste ende kan vi ikke tvinge reel åbenhed igennem, hvis politikerne ikke ønsker det.
- Oprettelsen af et borgerting går imod idéen om det repræsentative demokrati. Selvom borgertinget ikke får direkte formel indflydelse på lovgivningsprocessen, så kan oprettelsen være med til at skabe forvirring om rollefordelingen i det demokratiske system, hvor vælgere ellers traditionelt stemmer på politikere, der varetager deres interesser.